

דואר

ירחון לעניני דואר, טעגליך, אסכונ ורדיו

5

המחיר 50 פרי

אב תשי"ג

התוכן

3	מידל התקף ורוחב הפס — י. זוסמן
4	לתולדות הדואר בארץ — י. כהן
6	נשולי ההשתלמות בעבודה — ז. כהנא
7	החזותיות לשעת חירום של נהריה
9	רדיו 31 — א. מ. רובין
9	קוונים — מ. חגין
11	בסחון בעבודה — תרגם מ. דסה
12	מועדון לאמנות
13	הדואר בספרות — ש. אלראי
15	זוטות
17	מפה ושם... — ש. מ. ואל
19	הדואר צוחק — ש. ח. ט
20	שמעתי ורשמתי... — ש. אישלאה
20	הידעת...? — ש. אי
21	מכתבים למערכת
22	מן ההוי

תמונת העטיפה: מרכז הטלפונים החדש ברמת גן
הצילום: לשכת העתונות הממשלתית,
מדור הצילומים, פריץ כהן

חברי המערכת:

ז. אלישיב, י. גליק, י. גרינוולד, מ. ירושלמי, א. ד. קולמן.

מידול התכף ורוחב הפס

י. זוסמן

א. קביעת רוחב הפס על פי מספר התכפים הצדדים אשר האחרון ביניהם עינדו גדול מערך מסוים, למשל 10% או 1% מעצמת הנושא חסר המידול.

ב. חישוב העיוות הנגרם ע"י הגבלת רוחב הפס לערך ידוע. בהתאם לעיוות המותר, למשל 3% בהעברת תכניות או 0.2% בטלפוניה רבת האפיקים, מתקבלים מחישובים כאלה ערכים שונים לגבי רוחב הפס.

ג. חישוב העיוות בהתחשב בשנויי האמפליטודה והפזה גם יחד של התכפים הצדדים בעברם דרך מעגלי הסינון של המשדר או המקלט. חישובים אלה מסובכים עד מאד מבחינה מתמטית ומקוה אני למסור משהו על תוצאותיהם, בדיון נפרד על שאלת העיוות במידול תכף אשר קובעת הן את תכנון המקלטים והמשדרים והן את אפני ההנגנה והמידוד של מכשירים אלה.

בהשתמשנו בשיטה הראשונה אנו מסתמכים על טבלאות מונקציות Bessel, למשל אלו הניתנות בספר הידוע של Jahnke & Emde, אחרי בחירת מידת ההגבלה, 10% או 1% וכו', אנו רושמים לגבי כל ספרת

מידול $k = \frac{\Delta f}{f_m} \dots \dots \dots$ הטיית התכף המכסימא

לית, f_m ... תכף הקול הממול) את המספר הסידורי של התכף הצדדי, אשר אחריו באים תכפים, דדיים בני אמפליטודות שכולן קטנות מהשיעור הנתון, ז. א. 10% או 1% מאפליטודת הנושא. להלן ניתנת דיאגרמה המראה את שלושת העקומים המתאימים לשיעורי הגבלה 10%, 1% ו-0.1%.

ראוייה לציון מיוחד העובדה כי הקו $p = k + 2$ נופל בדיוק לתוך תחום העקומים שלנו ועל כן הוא יכול לשמש לנו בתור כלל פשוט לקביעת רוחב הפס

$$B = 2 p \cdot f_m = 2 (k + 2) \cdot f_m = 2 \left(\frac{\Delta f}{f_m} + 2 \right) \cdot f_m = 2 (\Delta f + 2 f_m)$$

$$B = 2 (\Delta f + 2 f_m)$$

כבר בימים הראשונים של טכניקת הרדיו התעוררה הבעיה של החסכון ברוחב פס התכפים הדרוש להעברת ידיעה (information) ממקום למקום. אחת ההצעות להשגת מטרה זו היתה למדל את תכף גלי הרדיו, ע"י הידיעה שרוצים להעבירה, אם משנים את תכף הנושא רק במדה קטנה הרי רוחב הפס של הסיגנל הנוצר הוא קטן — בהתאם לשנויי התכף הקטנים. זאת היתה תפרי סתם הנאיבית של ראשוני המציעים עד שמתמטיקאי מחבי רת בל, John Carson, פסל לחלוטין את התקוות האלו והוכיח כי המינימום של תחום התכפים שנדרש לתמסורת נאמנה אינו יכול לרדת מתחת לתחום התכפים של הידיעה המעבירה. בעקבות עבודות של Carson נדחק רעיון מידול התכף לתקופה של 14 שנה עד שעבודותיו של Armstrong הוכיחו כי אמנם אין מידול התכף משמש פתרון לבעיית חסכון התכפים אך אפשר בעזרתו, תוך הרחבת תחום התכפים, להיטיב במקרים רבים את התמסורת, ז. א. את היחס של סיגנל לרעש במקום הקליטה.

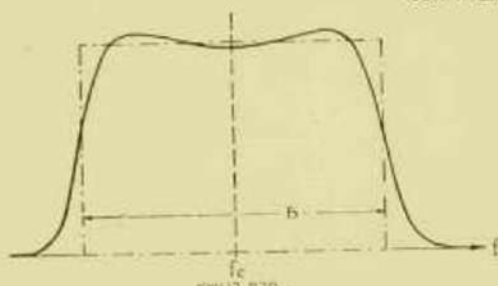
כידוע מכיל סיגנל ממדל התכף מספר אינסופי של תכפים צדדיים (ראה גם "דואר" מס. 6, 1952) וחשוב לנו לדעת מהו מספרם של התכפים הצדדיים שעלינו להעביר למעשה. מצד אחד עלינו להגביל את תחום התכפים המקי רנים ע"י המשדר על מנת למנוע הפרעות לאפיקי רדיו אחרים ומצד שני עלינו לבנות את המקלט תוך סלקטיביות ידועה לבל יפריעו לנו אפיקים אחרים.

שאלת רוחב הפס קובעת, איפוא, את מספר אפיקי הרדיו שאפשר להפעילם והיא מהווה גורם יסודי בתכנון המשדרים והמקלטים.

במידול — אמפליטודה נתון רוחב הפס ע"י $2 \cdot f_m$ כאשר f_m מתאר את התכף הגבוה ביותר של הידיעה במידול-תכף בעל המספר הבלתי-מגבל של התכפים הצדדיים הבעיה מסובכת יותר.

כדי לקבוע את רוחב הפס באופן כמותי אפשר לבחור באחת משלוש השיטות אשר נמנות כאן לפי סדר הקושי שבטיפול המתמטי.

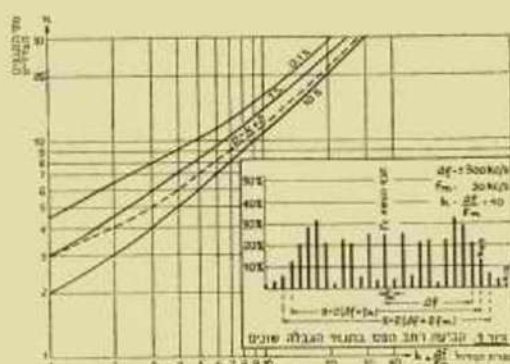
מעשי אינו מסנן באופן כה אידיאלי כפי שהנחנו בחישובנו, אלא בצורה המתוארת בציר 2. המעבר ההדרגתי בשולי עיקום זה (מעבר לרוחב הפס כפי שנוהגים להגדירו ביחס לעקומים כאלה) מאפשר את התמסורת של תכנים צדדים נוספים, אמנם מחלישים, אך דבר זה מוריד במידה ניכרת את העיוות הנגרם בעקבות הגבלת הפס.

ציר 2. עקום הסלקטיביות של חקלט טיפוסי

בקשר עם דברים אלה יש לציון באופן כללי כי החישובים מראים כי אין מידול חבף רגיש ביותר לגבי הגבלת הדרגתיות של התכנים הצדדיים (לעומת הסקרה של ההגב" לה החדה שתארנוה לעיל). אך עלינו לזכור כי בחישובינו הונחנו את תלות הפזה בתכף ואמנם מתברר כי לפזה השפעה מכרעת על התהוות העיוות.

כל שיקולנו עד כה הנם פורמליים גרידא, טרם הוכחנו אם אמנם הגבלת תחום התכנים אינה מעלה את העיוות מעל למותר: ז.א. אין אנו יודעים ולא כלום על השפעתם על צורת הסיגנל של כל אותם התכנים הצדדיים אשר עליהם ויתרנו, אשר עצמתם קטנה אמנם אך מספרם רב, שיקולים אלה מביאים אותנו לשיטה ב' אשר מסקנותיה תצדקנה את הנוסחה אשר נתקבלה בעזרת שיטה א'. החישובים של שיטה ב' ארוכים במקצת ובהמשך מאמר זה נתאר את קוויה הכלליים ואת מסקנותיה לאור דיאגר"מיות.

בציר 3. $M = P$ מסמכות גדול אחד

אם נשתמש בנוסחה זו לגבי שידורי מ"ת אשר בהם הטיית התכף המכסימאלית היא $\Delta f = \pm 75 \text{ kc/s}$ הרי רוחב הפס נקבע על פי תכף הקול הגבוה ביותר למשל $f_m = 15 \text{ kc/s}$

$$B = 2 (75 + 2.15) = 210 \text{ kc/s}$$

ואמנם נוהגים להקציב לכל אפיק שידור במידול תכף רחב פס בשעור 200 kc/s בטלפוניה רבת אפיקים רוחב הפס גדול יותר: באחת המערכות המתקנות בארצנו הטיית התכף המכסימאלית היא $\pm 300 \text{ kc/s}$ ותכף אפיק הדיבור הגבוה ביותר הוא 110 kc/s בערך, כאן דרוש לנו, לפי נוסחתנו, רוחב פס בשיעור

$$B = 2 (300 + 220) \approx 1 \text{ Mc/s}$$

ברור כי הכוונה וההנחה של מעגלים בעלי רוחב פס כזה דורשים אמצעים מיוחדים. עלי להעיר כאן כי לעתים קרובות מסתפקים ברוחב פס הנתון על-ידי $B = 2 (\Delta f + f_m)$ המתאים לתכף צדדי אחד מפות. אמנם, הדבר כאילו מציין הונחת כל התכנים הצדדיים בעלי אמפליטודה של 10% מערך הנושא (במקום 1% בנוסחה הקודמת) אך יש להביא בחשבון כי מעגל

לתולדות הדואר בארץ

יצחק כהן

הראשונה שהשתמשה בזכות זו היתה צרפת. לפני מאה שנה (בשנת 1852!) פתחה צרפת סניף דואר ביפו, וא' חר כך גם ביתר חלקי הארץ. בעקבות צרפת הלכה אוסטריה, שפתחה, חודשים מספר לאחר מכן, משרדו דו' אר ביפו, בירושלים ובצפת. אחריו הלכו שאר המעצ' מות בעלות הזכות המיוחדת לכך.

משרדו דואר אלה השתמשו בבולים מארץ המוצא עליהם הוטבע הדפס רכב בשחור, לשם הבחנה. כן ציין הדפס הרכב את ערכם הכספי של הבולים לפי המטבע הטורקי.

מאה שנה לדואר בארץ ישראל

אשתדק בשנת 1952 מלאי מאה שנה לפתיחתו של שירות דואר בארץ ישראל. כידוע היו שירותי הדואר בממלכה העות'מאנית פרוצים, בדומה לכל שירותי השל-טון הטורקי. לפי הסכם "הקפיטולציות", כמה מדינות אירופיות (צרפת, אוסטריה, רוסיה, גרמניה, איטליה ועוד) היתה להן הזכות לקיים שירותי דואר משלהן בשטחי הקיסרות העות'מאנית, באותם המקומות שהיו להן ענין מיוחד, וזאת לבל יודקקו נתיני הארצות הג'יל לשירותי הדואר העות'מאני.

חותמת הדואר האוסטרי

הדואר היהודי בתוך הארץ, אם ישתמשו במשלוח מכת' ביהם לחוץ לארץ בדואר האוסטרי. היהודים קבלו את ההצעה, כך נוצר מעין דואר עברי בתחום המושבות העבריות. בשנים 1908—1909 היו מכתבי היהודים בארץ, המבוטלים בולי "ציון" (בולה הראשון של הקק"ל) של הקרן הקיימת לישראל, נשלחים לתעודתם על ידי הדואר האוסטרי והיו מוחתמים בחותמת הרשמית של הדואר האוסטרי.

בראשון לציון, כאמור, השתמשו בבול "ציון" של הקרן הקיימת: בפתח תקוה הדפיסו בול מיוחד, שעליו נראו עץ הדוד ומחרשה וכתובת פתח תקוה.

היו אלה בולי הדואר העבריים הראשונים בעולם. מו' צנים מענינים מבולים קדומים אלה אפשר היה לראות בתעריכת הבולים הארצית "הבא" שהתקיימה אשתדק בחיפה.

קבוצת דגנית ב.

חותמת הדואר הצרפתי

רק בשנת 1866 פתחה הממשלה העות'מנית שני משר' דרי דואר בירושלים: אחד בעיר העתיקה ואחד במאה שערים.

היתה קיימת תחרות בין משרדי הדואר השונים למען השגת לקוחות: כמובן שהיהודים היו הלקוחות העז' קדיים לשירותי הדואר בזמן ההוא.

כדי לרכוש את אהדת היהודים הבנים הדואר הטורקי בחיתמת הדואר שלו את המלה ירושלים כתובה באות' יות עבריות.

הדואר האוסטרי הרחיק לכת והציע לועדי המושבות העבריות: ראשון לציון ופתח תקוה שירות חנם לכל

בית הדואר באבן יהודה

בשולי ההשתלמות בעבודה

זאב כהנא

צורך בהבנה מסוימת של העבודה ההנדסית שנעשתה; אחרת עלול הדבר להביא נזק כספי לדואר, או לקהל המנויים.

כמו כן נראה לי שכל אחד יבין יותר את תפקידו, וכן יוכל להפיק יותר מפיק מעבודתו כאשר תהיה לפניו התמונה בשלמותה.

הקהל רגיל כבר למנות בכל הנוגע לטלפונים לענף המקומי, ובאשר מתקבלת פניה מכל סוג שהוא, תהיה לעובד אפשרות לתת אינפורמציה מדויקת יותר, עניינית יותר, ידע מניין לשאוב את האינפורמציה הדרושה לו, וכן לאן להפנות את הבקשה או את התלונה מבלי לעבור דרך חוליות מיותרות; כי כל פניה או כל גיר המועבר לא למקום הנכון הם מיותרים, מעסיקים עובד נוסף. מפריע אותו מעבודתו והטפול מתאחר.

נראה לי, איפוא, כי לפחות העובדים העצמאיים של ענפי הטלפונים: המפקחים וסקידי האזור, חייבים לדעת על צורת הארגון של שירותי ההנדסה בכלל ושל הלשכה הטכנית בפרט. דבר זה הוא, לדעתי, בעת דוקא כעת, לאחר שהעובדים הוכנו במקצת ע"י הקורסים שנתקיימו.

כתחלה רצוי לאפשר, לפי התור, למפקחים ולסקידי האזור בענפי הטלפונים לעבוד משך תקופה מסוימת (חודש בערך) בלשכה הטכנית וללא ספק לא יוצאו זמני גם לריק. הדבר דרוש, לפי עניות דעתי, גם לאותם עובדי דים שעברו, בתפקידיהם השונים, דרך שירותי ההנדסה בזמן המנדט, כי מאז חלו גם שינויים ארגוניים מרחיקי לכת. אין כוונתי שעובדינו יתפכו בעלי מקצוע בהנדסת טלפונים, אלא רק יקנו להם ממקור ראשון ידיעות ואיניפורמציה הדרושים למלוי תפקידם היומיומי. כי גם זמן העוסק במכירת מכונות חייב, לדעתי, לדעת את טיבן של אלו ובמקצת ממהלך יצירתן.

החלפת עובדים לשם לימוד, בין מחלקות הקשורות ביניהן קשר עבודה הדוק עלולה לשפר גם את הצד החברותי של הבעיה. עובדים, המכירים אחד את השני רק בטלפון או מתוך כתיבת מכתבים הדדית יומיומית יטיבו לעשות אם יכירו איש את רעהו מקרוב. כל אחד מאתנו יודע מה חשובה נקודה זו בעבודה היומיומית.

אם נסיון זה יצלח, תנתן אולי, בשלב מאוחר יותר, אפשרות למעוניינים להכיר מקרוב גם ענפים אחרים בתוך מחלקת ההנדסה.

אין לי צל של ספק שהסדר זה בצדם של הקורסים כפי שהונהגו, תרחיב את אופק העובד, תעזור לו בעבודתו השוטפת ובהתקדמותו, תיעל את עבודתו, ותביא ברכה למפעל, לעובד ולקהל המנויים גם יחד.

במשך החורף והאביב, שהן העונות המתאימות ביותר ללימודים, נעשתה פעולה ענפה של השתלמות מקצועית בדואר.

התקיימו קורסים רבים, בפרט בשירותי ההנדסה ובשירותי הטלפון. הרשו נא לי להעיר הערות מספר במסגרת פעולה זו. אין כוונתי להציע תכנית לימודים או תכנית השתלמות בשלמותה.

אני עובד בשירותי הטלפון. עבודתו של שירות זה מהווה למעשה חלק מסוים ב"מפעל הטלפונים" — השור תף בעבודה הוא שירות ההנדסה. עובדי שירותי הטלפון נכנסו לעבודתם, עם הרחבת שירות זה, עם קום המדינה; חלקם הקטן מתוך עובדי ההנדסה לשעבר, חלקם מתוך עובדי התנועה לשעבר ויתרם (רובם למעשה) עובדי דים חדשים בדואר אשר נכנסו לשירות לאחר קום המדינה ועבודתם הראשונה היתה בשירותי הטלפון.

לעובדים משני הסוגים האחרונים לא היה עם הכנסם לתפקידם החדש, כל מושג קודם בעניני טלפון. את ידיעותיהם הם רכשו לעצמם מתוך העבודה, טפין טפין, ומתוך הדרכה מקוטעת ומקריית של האחראים. לבסוף נתקיימו, כאמור לעיל, קורסים להשתלמות מקצועית, רובם בהדרכת עובדי מחלקת ההנדסה, או בהדרכת מניינים הישירים עליהם. קורסים אלה באו ללא ספק כדבר בעתו, בהחירו הרבה נקודות, הוסיפו ידיעות, וללא ספק אפשרו עבודה מסודרת, ועצמאית יותר.

אך לדעתי לא די בכך. היתה זו רק התחלה ברוכה, ויש להמשיך במעשה. והנה כמה הדברים אמורים:

כפי שצינתי לעיל, מהווה עבודתנו או לפחות חלק ממנה — חוליה בין פנית הקהל וביצוע העבודה ע"י שירותי ההנדסה. אך כמה מעובדינו יודעים על הפעולות של שירותי ההנדסה? כמה מאתנו מכירים אפילו בקיום הרחבים ביותר את ארגון, את סדרי עבודתו של שירות זה, על מנת להשלים לעצמם את תמונת העבודה בכללותה. כמה מאתנו יודעים מה קורה לאותה הודעת ביצוע המועברת להנדסה, לאחר יציאתה ממדור הטלפון גם המקומי? או על הבקשה לפרטים הנדסיים המועברת להנדסה המחוז? כל זה דרוש לא רק לשם הבנת סדרי העבודה; נראה לי כי לו היו נקודות אלה ברורות יותר, הייתי מבין טוב יותר כיצד להכין ולנסח אותה הודעת ביצוע כדי שתהיה, עד כמה שאפשר, מובנת יותר, מושלמת ומדויקת לצרכי המבצע.

באותו חלק של עבודתנו הנקרא "השלמת הודעות בדיצוע" ושהוא למעשה תרגום פעולה הנדסית, שנעשתה ע"י ההנדסה, לכסף, נתקלים לעתים קרובות במקרים אשר לא צוינו במפורש במחירון הסטנדרטי. ישנו אז

החותמות לשעת חירום של נהריה*

פה, ברא באפריל חיסלה ועדת-המצב את "קורמרי", מכיון שמתען של אספקה, שנשלח בדרך זו, נפל בידי הערבים. ב־17 במרס, יום ניתוקה של נהריה ע"י האויב, נשארו תקועים בחיפה כ־150–100 מתושבי נהריה, שנסעו לחיפה לרגל עסקיהם ולא יכלו לשוב במכונית. הם שכרו, אי שם, סירת-טנע מקואופרטיב "עוגן" ותודות למזג-האוויר הטוב עלה בידיהם להגיע לנהריה ב־22 למרס בשיעור עות הבוקר. נסיעה זו פתחה את הקשר הימי עם חיפה, שנמשך, תוך הפסקות קצרות, עד ה־12 במאי. היה זה, אחרי ה־8 באפריל, הקשר היחידי בין חיפה לבין הגליל המערבי.

מפקד משמרה-העם בנהריה, מר ב. ירמייאס, הבין מיד את חשיבות המאורע והחליט לצינון ע"י חותמת מיוחדת ובאותו זמן לחדש את קשרי-הדואר עם האזורים היתרי דיום בארץ. לפיכך פורסם מפקד משמרה-העם הודעה, בה נאמר בין היתר:

סניף הדואר בנהריה אינו יכול לשלוח כרגע מכתבים לחיפה. על כן ארגן משמרה-העם בשותף פעולה עם חברי רת "עוגן" שירות-דואר לחיפה. התעריף הוא 20 מא"י, 10 מא"י ייגבו מכל מכתב שיגיע לנהריה בדרך זו.

מפקד משמר העם השתמש במכונת הכפלה קטנה, רגילה, שבה היו מדפיסים את הכרוזים וההודעות של משמרה-העם לשם החתמת המכתבים, בחותמת שהיתה ח' רותה על סטנסיל. מזכיר משמרה-העם, מר שושני, שצייר אח"כ חמש מתוך שבע החותמות המיוחדות של נהריה,

הקשר היבשתי בין חיפה לבין ישובי הגליל המערבי נותק ב־17 למרס 1948 ע"י הערבים, שהשתלטו על קטע מן הכביש בסביבות עכו. כל קשרי-הדואר הופסקו. לפני כן הועבר הדואר משביציון, מצובה, אילון, חניתא, עברון, נעתון, יחיעם וכו' לחיפה. ע"י חברת-האויטובוסים של נהריה.

מפקד משמרה-העם החליט לחדש את הקשר עם חיפה ויהי מה. תחילה פנה אל מנהל-הדואר וביקש למסור לו את המכתבים שנצטברו. מנהל-הדואר סרב בטענה, כי הדבר יהיה בלתי-חוקי, אולם הביע את נכונותו להחזיר את המכתבים לשולחיהם, כדי שיעשו בהם כטוב בעיניהם.

באותם ימים היתה "קורמרי" את הקשר היחידי עם העולם החיצוני. קו זה הציע את שירותו למשמרה-העם, אשר תלה במשרד-הדואר הודעה, כי מתקבלים מכתבים למשלוח לחיפה. סידור זה נשאר בתוקפו בין ה־17 למרס לבין ה־22 בו. אפשר להניח בוודאות, כי לפחות שקד-דואר אחד נשלח לחיפה מבלי שהמכתבים הוחתמו בחותמת מיוחדת.

בקשר ל"קורמרי" עלינו להסביר, כי "מרי" היה שמה של אשה אמיצה, אשר תודות לקשריה עם קצין מחיל התובלה הבריטי השכילה לקיים קשר עם חיפה. "שירות" זה קיבל, בין היתר, מכתבים למשלוח למשרד-הדואר בחיפה.

(*) רשימה זו נכתבה בידי דוד קסלר ו"ל, שנפטר לפני חדשים מספר ונפסדה בחיברת מס' 11 של "תבולא העברי".

השירות הבולאי

השורה העליונה הוא 70 מ"מ, כלומר 3 מ"מ יותר מאשר בחותמת השלישית. השימוש בחותמת הרביעית נמצא שך 8 ימים, עד ה-11 באפריל.

החותמת החמישית הונספה לשימוש ב-12 באפריל, האותיות קטנות יותר ונקיות יותר במקצת והפיוזר בשורה העליונה של הסרט הוא מדויק יותר. אורך השורה הוא 37 מ"מ, כלומר שוב הפעם שלשה מ"מ יותר מאשר בחותמת הקודמת. הרווח בין שתי המלים הוא למעלה משמונה מ"מ. חותמת זו האריכה תשעה ימים — עד ה-20 באפריל ועד בכלל.

החותמת הששית הופיעה ב-21 באפריל, היא שונה בתכלית מכל אלה שקדמו לה. הציור, שהשתדל בכל פעם לשפר ולשכלל את יצירתו, החליט לשנות את הנוסח, והיינו, את חלוקת המלים. עתה מופיעה מסביב לחותמת העגולה הכתובת "דאר לחיפה" מימין לשמאל, ולמטה "לשעת חרום", גם כן מימין לשמאל. הכתובת בסרט ארוכה ומרווחת יותר, אורך השורה העליונה מגיע כבר ל-74 מ"מ.

בחותמת זו השתמשה, באותה רשמי, המועצה המקומית מית נהריה, ב-25 באפריל; יש מכתבים עם חותמת זו מתארכים מאוחרים עד ה-2 במאי. ההסבר לכך פשוט למדי: אורחים אחדים, שביקשו להמנע מעמידה בתור, החליטו להתחמם בבת-אחת מספר מעטפות ריקות ולהיריף את התאריך בעצם היום בו ישלחו את המכתב.

ואלה תולדות החותמת השביעית: המועצה המקומית החליטה ליטול לידה את קיום שירותי-הדואר החל מה-25 באפריל. ימים מספר לפני כן הוטל על מר לוי ברנשיק, תושב נהריה, להמציא חותמת חדשה ביחד עם סידרה של בולים מקומיים. החותמת החדשה, שהופיעה ב-25 באפריל, צוירה והוכנה ע"י בעל מקצוע בחיפה, הגם שדומה היא לקודמות, הרי היתה זו חותמת-גומה, במקום טנטיל. גם היא מורכבת משני חלקים: העיגול, שקטרו 29 מ"מ, והסרט. בתוך העיגול מופיע שם המקום בעברית ובאנגלית. הסרט מורכב משלשה קווי-גלים המהווים שתי שורות. בשורה העליונה מופיעות המלים "הגליל המערבי המנותק" בעברית. בשורה התחתונה מופיעות המלים "דרך הים" בעברית ובאנגלית. תחילה היתה טעות בחותמת ובמקום דרך הים נאמר בה "ע"י הים". הטעות תוקנה ביום התחלת השימוש בחותמת ועל כן אפשר למצוא מכתבים עם הכתובת הבלתי-נכונה מתאריך ה-25 באפריל בלבד. כל המכתבים הנושאים חרי-תמת זו מתאריך ה-25 באפריל, לפני או אחרי התיקון, הוחתמו בחיפה, מכיון שהחותמת לא הגיע בעוד מועד ליד המועצה המקומית.

חותמת זו נשארה בשימוש, כחותמת רשמית, עד ה-12 במאי. באותו יום קיבלה ההנהגה לידה את מעגן נהריה וכל קשר אורחיה עם חיפה הופסק. ב-13 במאי הוסר המצור מכל הגליל המערבי והכביש לחיפה נפתח מחדש. אולם עד ה-20 במאי עוד נשלחו בדרך היבשה מכתבים שנשא את הכתובת "בדרך הים". שש החותמות הראשונות הן זמניות. השביעית היא חותמת רשמית.

נעדר אותה שעה מן המשרד. המפקד הטיל על מר רפאלי לצייר חותמת בחשבו, בטעות, כי רפאלי הוא צייר מקצועי. באין מכשירי-ציור, השתמש מר רפאלי במטבע בן 100 מא"י לציור העיגול. בתוך המעגל נרשם התאריך העברי מעל והכללי מתחת. העיגול נוצר מתוך שלש מלים עבריות: "הגליל המנותק" למעלה ו"נהריה" למטה. זו, איפוא, החותמת הראשונה של נהריה. מפקד משמרה-העם רשם את השעה "11.00" בכתיב-ידו על כל מכתב שנכלל במשלוח זה. מכתבים שאין השעה רשומה עליהם מעולם לא נשלחו בנסיעה הראשונה של סירת-המנוע. כל המטען נשלח אל מר פינצה, תושב נהריה, שכתבתו הזמנית היתה אצל קואופרטיב "קשר". מר פינצה העביר את הצורך למשרד הדואר ברח' החלוץ בחיפה, לשם חלוקת המכתבים. נוסף על החותמת המיוחדת נשא כל מכתב בול בן 10 מא"י וכל גלויה בול בן 5 מא"י, בהתאם לתעריף שהיה אז בתוקפו בארץ. כל הבולים הוחתמו במשרד-הדואר בחיפה. במשלוח זה לא נכללו שום מכתבים רשומים.

בגלל סגירת משרד-הדואר (המנדטורי) בנהריה באותו זמן, העביר מנהל-הדואר את כל המכתבים שנצטברו לידו "משמרה-העם", שהיה המוסד היחיד שטיפל בדואר נכנס ויוצא. באותו יום הגיעו הממונים לידו מסקנה, כי לא יוכלו עוד להשתמש בחותמת הראשונה, מכיון שהתאריך ה-22 במרס היה חלק בלתי-נפרד מן החותמת עצמה. מר שושני, מזכיר משמרה-העם, שהוא גם צייר, הכין וצייר את החותמת השנייה, ביחד עם מפקד המשמר. חרי-תמת זו מורכבת מעיגול, שקטרו 30 מ"מ, ומסרט כפול ובתוכו הכתובת "הגליל המערבי המנותק" באותיות דפוס. בתוך החותמת העגולה מופיעה רק המלה "נהריה" בע"י רית למעלה ובאותיות לטיניות למטה. התאריך צורף באמצעות "תאריכון" קטן שנשא בשימוש עד הסוף.

הטלפוניסטים במפקדת משמרה-העם טיפלו גם בקבלת המכתבים והחתמתם תמורת תשלום של 10 מא"י, שהוע" לה אח"כ ב-20 מא"י. החותמת השנייה היתה בשימוש רק יומיים, ב-23 וב-24 למרס 1948, מכיון שהסטנטיל נקרע ונתקלקל אח"כ בשעת העבודה.

החותמת השלישית הופיעה ב-25 במרס. היא מורכבת מאותו עיגול ואותה סיסמה, אלא שהעיגול מוקף על-ידי כתובת נוספת בעברית "דאר לשעת-חירום לחיפה".

קומר החותמת העגולה הוא 31 מ"מ. אורך המלים בשורה העליונה של הסרט הוא 67 מ"מ. הרווח בין המלים "הגליל" ו"המערבי" הוא שלושה מ"מ. הסטנ"טיל יצא מכלל שימוש ב-1 באפריל. ה-2 באפריל היה יום י' ומכיון שה-3 באפריל חל בשבת, כאשר לא נתקבלו מכתבים — לא היה צורך בחותמת חדשה אלא ב-4 באפריל.

ואמנם באותו יום הופיעה החותמת הרביעית, היא שונה מן השלישית בזה שהכתובת בסרט וגם בחותמת העגולה עצמה גדולה יותר במקצת, המרחק בין שתי המלים בשורה העליונה של הסרט הוא 6 מ"מ. אורך

שהזמינו וכבר החרימה אותו ה"הגנה" שעמדה לצרפו לשירות "קול המגן".

המשדר נחנך ב"14 במאי 1948, יום חיסול המנדט כש"קול המגן" עלה מן המחלחלה, והוא בא במקום המ"שדר בגל קצר שהשתמשו בו עד אז.

אותו המשדר שימש גם את "קול ישראל", בתום ימי המנדט, בפרוץ הקרבות בעיר נותקו קווי החשמל לאול"פני "קול ירושלים" והשירות נפסק לעתים קרובות; אז עמד המשדר בגל 377 מטר בפרץ משום שמקומו היה במחנה בעל אספקת חשמל עצמית וכך הצלחנו לשדר מירושלים הנצורה בשיתוף עם "קול המגן" הירושלמי. בעזרת אנשי "קול ירושלים" קיימנו את השידורים בגל זה.

זכורות לי היטב השעות המרובות אחרי שידורי הערב הרגילים, כשהשתדלנו להזיז, כביכול, את הגל כדי למינע הפרעות מתחנות חוץ חזקות יותר הסמוכות לגל זה. יצוינו גם מקרי ניתוק האנטנה של המשדר עקב ההפגזה, כשהיינו יוצאים לתקנה בסכנת נפשות, וכן יצוינו חילופי המשמרות במשדר כשהעובדים היו מגויסם לעבודתם "בין הפגזים".

עם שילובו של "קול המגן" בתוך "קול ירושלים", מאו ספטמבר 1948, זכו אנשינו, שעבדו עם "קול המגן" בדרכו הארוכה מאז ימי המחלחלה, לעבוד בשבילו "דה יורה" אך התלהבותם לא פגה. זכורים שידורי החוץ של מאורעות הספורט, שידורים מבתי הבראה ומועדוני חיי"ל ששידרנו במרוצת הזמן בתכניות "קול המגן". חייב אנוכי במקום זה כמהנדס אחראי ל"קול המגן" ומהנדס האילפנים של "קול ירושלים" להביע תודתי לעובדים על עזרתם ושותף הפעולה המלא בביצוע מלאכתנו ב"קול המגן".

ביום 15.6.49 נערכה במועדון "מגורה" בירושלים, במעמד קציני צבא, אנשי צמרת הדואר, אורחים ומודנים מסיבת הסיום של שידורי "קול המגן העברי".

שידור זה, שהיה שידור המחלחלה הראשון בארצנו בגלים בינוניים קיים היה במשך שנה ורבע ואף בימי המצור הקשים על ירושלים לא נפסק.

קשים היו חבלי הלידה של המשדר וקשה היה המאמץ לקיומו בתנאים הקשים של אותם הימים שבהם נאבק הישוב העברי בארץ על זכויותיו וקיומו. ראשית המשדר נעוצה, אולי, באותו יום סאטאלי בפברואר 1948 שבו על העובדים בהצלה במקום האסון הועמדו לרשותם רמ"קולים על ציודם, הציוד עמד במבחן וכך תרמו את תרומתנו הקטנה להצלת חיי אדם מתוך הריסות.

כעבור זמן מה נדרשנו ע"י מפקד "משמר העם" לבנות ולהעמיד לרשותו משדר מתאים להעברת הוראות המפ"קרה אל התחנות האזוריות ואל המשמרות הניידים בגבולות העיר ובסביבותיה.

בתנאי מחלחלה נגשו עובדי שירות הדואר ואני בתוסם לעבודה באותם הימים הקשים של סוף תקופת המנדט. חמרים לא היו לנו וכן לא היה לנו תקציב; אבל את המשימה צריך היה לבצע, ואז פנינו לאותו הציוד שהשימשנו בו ברח' בן יהודה ובעזרת ציוד מכל הסוגים ומכל הבא ליד התחלנו לעבוד. למרות כל הקשיים הדרומה העבודה בקצב מניח את הדעת. הוחלט להשתמש בגל בתחום הבינוני של התחנה הצבאית הבריטי J.C.P.A. (377 מטר) שחוסלה באותה תקופה.

שידורי הנסיון במשדר החדש (רדיו 31) עלו יפה ואילו יפה מדי מפני שעוד לא הספקנו למסרו ל"משמר העם".

(* מתוך שידורו של המחבר ב"קול ישראל" ביום 15.6.49)

קווים

מרדכי חנין

והקוון, והמענין ביותר הוא ששניהם "רוצים", הטלפון נאי רוצה שהקלקול יתקן מיד, והקוון מאידך גם כן רוצה, ואומר בערך כך: "אני רוצה" שלא תשלח לי כל כך הרבה טפסים ד.ט. 69 (טופס תלונה או ליקוי). איב מספר 1 לקוון או הבוחן הוא הטופס ד.ט. 69. הקלקול הקטן ביותר ברכות: תקע, שקע, ספחה, חריס, גורה, גורת סיקוח, גורת תמרור, מונה, גורת מונה ודומיהם נוסף לקלקולים שאצל המנויים, הכל נר"שם ב.ט. 69 ומועבר לחרר מחלקת ההנדסה או הקוון לטפול.

רבות דובר ונכתב על עבודת הטלפונאים ליד המרכז, וזו, על חסרונות ומגרעות, והצעות על חיפוש דרכים לשפור ויעול העבודה, וכו', וכו'. ואילו על עבודתם של הקוונים והבוחנים (פרט לרשימה אחת בחוברת מס' 9 שנכתבה כולה לטובת "בעל הדבר") לא נכתב ולא כלום, וכדאי להעלות משהו על הכתב גם בענין זה. אמנם דברים של מה בכך; ענינים מעטים המתרח"שים בשעת העבודה, אלא שחשיבותם גדולה היא לאין ערוך.

בדרך כלל אין יחסים תקינים שרירים בין הטלפונאי

קר שאת עבודתו הוא עשה.
ניצב הקחן על העמוד ביום קיץ לוהט או ביום חורף קשה — גשום וכולו רטוב. כל רגע יקר ו—שעה...
קו הבוחן שנדרש בהתרגונו מובנת, תפוס. מי אשם? —
הטלפונאי ליד הרכות.

רבע שעה וחצי שעה מצלצל הטלפונאי בקר חוץ מסר-
ים ואינו נענה. מה קרה? אולי הטלפונאי בצד השני
לא עונה? כרגיל עונים משם מהר. אולי הצלצול אינו
מתקבל שם? אולי, אולי, אולי? מצליח להתקשר בעי-
קופין. מתברר — הקו הופסק בידי הבוחן ללא כל
הודעה מוקדמת.

צלצול למספר 16: מה עם מספר זה וזה? תשובה:
בסדר גמור. מתברר שטלפון כזה אינו קיים בכלל...

חלק זעיר בלבד נכתב כאן ממה שקורה עדיין, ואני
משוכנע שאין דברים אלה נעשים בזדון וכדי להרע.
אלא מידה גדולה של "לא איכפתיות" יש בזה. וכדאי
אולי לחפש את הסיבה לכך. יש כאלה שאינם ניהלים
כך. אולם הרושם הכללי מתאים לדברים שנכתבו כאן.
ואני בטוח שמאמרי יעורר תגובות מצד מקופחים, כב-
יכול. ולדעתי יש צורך רק בזה, שכל אחד יחפש דרכיו
ויחקרן. ואם ישנם דברים הכואבים, הרי: "דאגה בלב
איש ישוהנה" ואפילו מעל דפי עיתוננו זה. ובשום פנים
אין לערבב טוב עבודה ב"כאבי תנאים"...

ואשר ליחסים הקינים בין סוגים שונים של עובדים.
הרי כל אחד עושה עבודתו, בסדג, במשרד, בשדה, בס-
נים ובחוק. וכל עמדה היא חשובה. ואין לחשוד איש
ברעהו, ולקנא. האמון הוא הוסיק.

ב ב ב (בסדר בזמן בדיקה) תשובה שכיחה ביותר הנר-
שמת בדט. 69 של "פרטי הבחינה" וראה זה פלא: בש-
עה 09.20 נרשם הליקוי, בשעה 09.30 (באמת מהר)
נבדק הטלפון בידי הבוחן ונמצא בסדר. ובשעה 09.40
שוב מופיע אותו הליקוי?? מעניין מאוד. מה קרה
כאן? ידוע. הבדיקה לא נעשתה ביסודיות. וכבר שמעתי
מפי קוון חתיק על קלקול מסוים שלאחר חיפושים
ובדיקות יסודיות נמצא — בחוט שבחוק הקיר.

מקרה אחר:

בדט. 69 רשום: "המינוי לא מקבל את המרכז" הקוון
מוסיף. מחליף את הגורה ורושם את האבחנה ופרטי
הטיפול: "גורה שרופה, תוקן". ואחרי כמה דקות מר-
פיע דט. 69 חדש בנוגע לאותו מינוי: "המינוי לא מקבל
צלצול". מה היה כאן? תיקון בלי בדיקה יסודית. ודור
מה הדבר לאותו רופא במוסד שבאותו ביקור הוא בודק
רק מחוש אחד שעליו התאונן החולה בראשונה. ואינו
אוחב למשל, לבדוק את הבטן (מחוש שני) אם מלכת-
חילה התאוננת על הראש. ואם ברצונך שגם בטנך ייב-
דק — עליך להביא מספר חדש...

קונים עולים על העמוד ומתחברים באמצעות החוט
הקרוב ביותר. או בוחנים מחדריהם עולים על קווים ללא
כל בדיקה מוקדמת אם קי זה הוא פנוי או תפוס. אמנם
עושים הם זאת בכוונה טובה ובמטרה לתקן. אולם מבלי
להתחשב בצד השני: בקו התפוס, בשיחה המתנהלת,
ובטלפונאי המטפל בחיבור השיחה. כאותו צבעי, שכדי
לצבוע את משקוף הדלת עלה בנעליו, נעלי העבודה
המסומרות, על שולחן פוליטורה מבריק והחריבו. העי-

מרכז הטלפונים בדרום ת"א

בטחון בעבודה

נמצא פועל חדש שצריך לאמנו ולהדריכו, ודבר שברור לפועל ותיק יכול להיות בלתי ברור לפועל חדש. המפקח צריך לסדר את תכנית האמון של הפועל החדש ולצרף אליו פועל מקצועי ותיק, כך שהחדש יוכל להתאמן ולעבוד ביחד ביעילות. אם יתר העובדים משתפים פעולה עם הפועל החדש, אזי אפשר לבצע את העבודה ביתר בטחון.

צורת אמון זו תהיה טבעית, היות ופועל העובד בלי בטחון גורם סכנה לעצמו ולחבריו בעבודה. יש להסביר לפועל החדש שבטחון הוא אחד הגורמים החשובים בעבודתו: עליו ללמוד את צורת העבודה ובטחונה.

והרי כללי הבטחון של הפועל:

- (1) עליו להיות ער, כשמחשבתו נתונה לעבודה.
- (2) אין לעמוד מתחת לסולם או עמוד שעליו עובד פועל אחר.
- (3) אין לעבוד על עמוד, אם פועל אחר עובד על הקר קע מתחת לעמוד.
- (4) יש להשתמש באמצעי בטחון, כגון: כספות גומי, חגורת בטחון, שלטי זהירות.
- (5) אין לבצע כל עבודה, אם היא אינה ברורה כל צרכה.
- (6) יש לחשוב על בטחון החברים כשם שהעובד חושב על בטחונו שלו.
- (7) אין לנצל הזדמנויות בעבודה, היות וישנה דרך רגילה לעשותה.
- (8) קלות ראש היא סכנה בעבודה ולאחריה.

התועלת בבטחון

הבטחון בעבודה משתלם כחשבון בבנק. חגורת הבטחון מבטיחה שהפועל לא יפול בעת עבדו ותו ובעת אבוד שווי משקלו: כספות גומי הן אמצעי נגד מתח חשמל גבוה.

המסתכל בתמונה יראה מה היה גורל הפועל, אילו לא היה קשור בחגורת בטחון, בעת שהסולם נפל מתחת לרבליו.

ראשית: הרווח באמצעי בטחון הוא זה, שהפועל אינו נמצע בגופו ומציל את חייו.

שנית: משפחת הפועל מרווחת שהוא אינה צריכה לבזבז כספים לרופאים, ואינה מפסידה את משכורתו.

שלישית: הדואר מרוויח בזה שהוא אינו צריך לשלם דמי תאונה, ובה הוא חוסך הוצאות, ויכול להוציא למטרות אחרות.

חשוב היסב אם אמצעי הבטחון הם בסדר. הכנות אלה אינן עולות כסף, כי אם רק חוסכות.

זכור! יש לך זמן לנהוג באמצעי בטחון.

תרגם מ: דסח 1953 Telephony

האביב הוא העונה היפה של השנה. על כל צעד ושיעור רואה אתה צבעים מרהיבים, וקול התור נשמע בארץ. הימים הולכים והמים, וקול המשחקים נשמע מכל הפנות.

אמנם כן, האביב מפיה חיים בכל, וכמובן גם במחלקת הטלפונים.

בונים מחדש טורי עמודים ומרחיבים טורים: מחליים כבילים, טורי חוטים חשופים, ומחזקים תאי הסתעפות חדשים.

תכנית העבודה באביב היא רחבה, המביאה עבודה רבה לעובדים הותיקים ולחדשים כאחד. ומתוך כך מתעוררות בעיות בטחון הנוגעות לעובדים:

(א) הדבר הראשון הוא להבטיח את העובדים החדשים לעבודתם תוך תשומת לב לבטחונם.

אם העובד צריך לעבוד על סולם או עמוד, הדבר הראשון הוא הסתגלות לעבודה בסולם ובגובה.

לפני עלות עובד על עמוד או סולם, יש להבטיחו לעבוד על הקרקע, ובהדרגה לאפשר לו לעלות על סולם ועמוד.

הזמן, שמתבזבז להכשרה זו, משתלם, היות והפועל לומד לעבוד בלי להיסצע ובלי לפצוע אחרים.

(ב) בעית אמון הפועל החדש היא תפקיד של כל אחד מקבוצת העובדים, החל מהמפקח וכלה בעובד עצמו.

למפקח ולאנשי הצוות צריך להיות ברור שבקבוצתם

מועדון לאמנות של הדואר בבריטניה

לא יכלו להגיע לתערוכה.

החברים בלונדון מכינים מסגרות לתמונותיהם של החברים מן המקומות המרוחקים מאחר שקל יותר לשלוח בדואר תמונות בלי מסגרות.

חברי האגודה עוסקים לא רק בציור בצבעי שמן ובצבעי מים, שרשומים וכו' אלא גם בפיסול, קדרות צלום וכו'.

יש ועבודות אמני הדואר מוצגים בתערוכות פומביות אולם מכיון שהמקום אינו מרשה להציג הרבה הרי נבחרות העבודות הטובות ביותר ולכן עצם ההצגה בתערוכות אלה הוא פרס שאליו משתוקקים כל החברים. לעתים משתתף המועדון גם בתערוכות שמחוץ לבריטניה.

המועדון מארגן בלונדון הרצאות, הצגות קולנוע וכו' וכן עושים גם בערים אחרות. הרבעון של המועדון מורכב מן האגודות המצויות בדרושה לכל החברים וביחוד עוזר הוא לחברים מן המקומות המרוחקים.

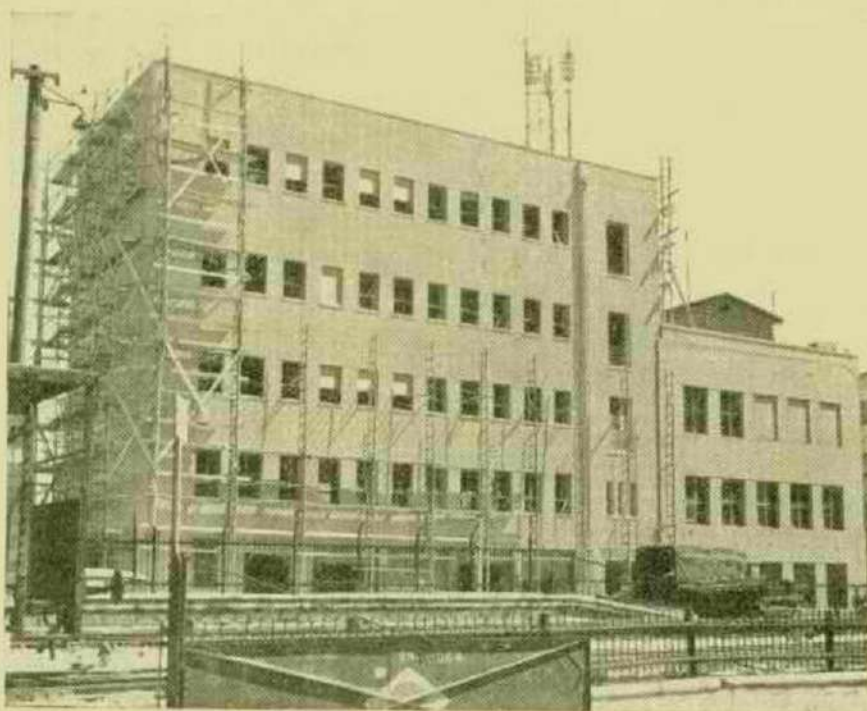
התערוכה האחרונה הוקמה בטליוויזיה כך שמספר רב יותר מן הרגיל של אנשים יכול היה ליהנות ממוצגים יפים ביותר.

כל עבודות הארגון נעשות בהתנדבות ע"י חברים המחפנים לכך לשם טפוח האמנות בין העובדים.

Union Postale, Mai 1953

המועדון לאמנות של הדואר הבריטי נוסד ב-1906 ועד שזו היא מונה למעלה מ-500 חברים פעילים. תנועת האמנים שאין מקצועם בכך גדלה במהירות בבריטניה בעשר השנים האחרונות והמועדון לאמנות של הדואר לא רק שיקף זאת אלא הוכר כמועדון החשוב ביותר מסוג זה במדינה ע"י פעולותיו השונות. ע"י המספר הגדול של החברים וע"י איכותם המצויינת של מוצגיה.

חברי המועדון הם עובדי דואר מכל הדרגות ומכל המקצועות: אנשי אדמיניסטרציה, פקידים, מהנדסים, ד"רים, טלפונאים, אלחוטאים וכו' מערים גדולות וכפרים נדחים. יש ביניהם מומחים ויש ביניהם מתחילים; אנשי שם צעירים המתעניינים בדברי תרבות ואנשי פנסיה המחפשים עיסוק בלילוי זמנם הפנוי לעת זקנה; ובין כל אלה מספר רב של אנשים העוסקים במלאכה זו בהתלהבות: מארגנים פעולות, תערוכות ומציגים את מלאכת ידם שלהם; כותבים מאמרים ומוציאים לאור עתון מצויר משלהם. אחדים מחברי המועדון קבלו פרסים חשובים בתערוכות ארציות ובינלאומיות. בסתיו של כל שנה מתקיימת בלונדון תערוכה גדולה שבה ניתנת ההזדמנות לכל חברי המועדון להציג את עבודותיהם; אמנים מקצועיים בעלי שם מחזימים את דעותיהם על עבודות אלה ובקורתם מועברת בכתב לאותם אמנים חובבים של הדואר שהציגו את עבודותיהם אך בגלל רחוק המקום

מרכז הסלפונים החדש ברח' מקוה ישראל, ת"א

את עיניו של הומר והומר ידע שהיא יודעת כי אין הב-
שורה טובה.

— סלגרמה בידך ? — שאלה.

לא אשמתי של הומר היתה זו, תפקידו הוא למסור
סלגרמות, ואף-על-פי-כן היה נדמה לו, שאף הוא יש לו
חלק בכל המשגה שנעשה. הוא היה שרוי במבוכה —
כאילו הוא לבדו אשם בכל מה שאירע. אך בו בזמן
רוצה היה לפתוח ולומר לה בגלוי : — מרת סאנדוואל,
אין אני אלא שליח. אני מצטער מאד, שאני נאלץ להביא
לך סלגרמה כזאת, אך מה אעשה וזו היא המלאכה שעלי
לעשותה.

— בשבילי מי היא ? שאלה האשה המכסיקנית.

— מרת רוזה סאנדוואל, החוב ג', 129, השיב לה
הומר.

הוא הושיט את הסלגרמה לאשה המכסיקנית, אך היא
מיאנה לנגוע בה.

— כלום את היא, מרת סאנדוואל ? שאל הומר.

— אנא, אמרה האשה, אנא היכנס ובוא. אין אני יוד-
עת לקרוא אנגלית. מכסיקנית אני. אין אני קוראה אלא
בעתון La Prensa הבא ממכסיקוסיטי. היא נשתתקה
לרגע והסתכלה בנער, העומד נבוכ וסמוך ככל האפשר
לדלת, ועם זה — בתוך הבית פנימה.

— אנא, ביקשה, אמור נא לי, מה כתוב בסלגרמה ?
— מרת סאנדוואל, אמר השליח, בסלגרמה כתוב...

ואולם האשה שיסעה אותה באמרה : — הלא עליך לפי-
תוח קודם את הסלגרמה ולקרוא אותה באוזני. ואחרי לא
פתחת אותה.

— כן גברתי, ענה הומר כאילו היה מדבר אל מורת
בית-הספר שהעמידה אותו וזהעיתה על טעותו. הוא פתח
את הסלגרמה באצבעות רוטטות. האשה המכסיקנית גח-
נה להרים את המעטפה הקרועה וניסתה לישרה, ובשעה
שעשתה כן אמרה : — מי שלח את הסלגרמה, האם בני
הוא זה, חואן דומינגו ?

— לא גברתי, השיב הומר. — הסלגרמה הזאת שלח
זה מאת מיניסטריין המלחמה.

— מיניסטריין המלחמה ? חזרה אחריו האשה.

— מרת סאנדוואל, אמר הומר בחפזו, בנך אינו בחי-
יב. אפשר שיש כאן טעות. כל אחד עלול לטעות, מרת
סאנדוואל. אפשר לא בנך הוא זה. אפשר שזה היה מישהו
אחר. הסלגרמה אומרת כי חואן דומינגו הוא זה, אך
אפשר שהסלגרמה אינה נכונה.

האשה המכסיקנית העמידה פנים כאילו אינה שומעת.
— הוי, אל נא תפחד, אמרה, בוא וחיכנס, בוא והרי-
כנס. אביא לך סוכריות. נטלה לו לנער בורדו, הוליכתו
אל השולחן, בטבורו של החדר, והושיבה אותו לפניו.
— כל הנערים אוהבים סוכריות, אמרה, אלך ואביא
לך סוכריות.

נכנסה לחדר הסמוך ומיד חזרה ובידה קופסה ישנה
עם סוכריות-שוקולד. העמידה את הקופסה על השולחן
ופתחה אותה והומר ראה לפניו סוכריות ממין משונה
ביותר.

דפים מוגשים ע"י

ש. אלראי

הקומדיה האנושית *

(פרקים)

— המשך —

ד.

ה.

הדורך ירד מעל אופניו לפני ביתה של מרת רוזה
סאנדוואל, נגש לדלת ודפק דפיקה קלה. כמעט בו ברגע
ידע כי מישהו נמצא בבית פנימה. אנו לא קלטה שום
צליל, אבל בטוח היה, כי הנקישה תקרב את מישהו אל
הדלת, והיה משתוקק ביותר לראות, מי יהיה אדם זה —
מי תהיה אשה זו, המכונה רוזה סאנדוואל, שהיתה צרי-
כה להתבשר עכשיו על מעשה-רצח, אישם בעולם,
ולהרגישו בתוך-תוכה. כעבור שעה קלה נפתחה הדלת,
אך לא ניכרו בה סימני-חפזון כשסובבה על צידה. תג-
עת הדלת היתה כאילו היא — ותהיה מי שתהיה — אין
לה בעולמה מפני מה לפחד, עד שהיתה הדלת פתוחה
לרווחה — והאשה נגה היא לפניו.

בעיני הומר היתה האשה המכסיקנית כליל-יופית.

את כל ימי חייה היתה האשה באור-רוח, ולכן עתה,
לאחר שנות-חיים רבות, חייכו שפתותיה חיוך של רוח,
חיוך של קדושים, ואולם בדרך כל האנשים, שאינם רג-
לים לקבל סלגרמות, נתעוררו גם בלבה הרהורי-חרדה
למראה הדורך שהופיע בפתח-ביתה. הומר ידע, כי מרת
רוזה סאנדוואל נודעצה למראתו. הברה ראשונה שפלטת
היתה הברה ראשונה של כל מי שמופתע. היא אמרה
"הוי", כאילו חשבה בלבה שלא לדור היא פותחת את
הדלת, אלא לאדם המוכר לה ימים רבים ושהיתה שמחה
להיכנס עמו בשיחה. לפני שפתחה שנית בדיבור, בחנה

(*) הקומדיה האנושית מאת ויליאם סרוואן — תרגם
יצחק עברי — ההיסטוריות והחזריות תורגמו בידו ג.
אלטרמן — ספרות "שחרות", הוצאת עם עובד, תל א-
ביב — תש"ו.

— הגה, אמרה האשה, אכולנא מן הסוכריות האלה.
כל הנערים אהבים סוכריות.
הומר הוציא סוכריה מהקופסה, הכניסה לפיו וניסה
ללעוס.

— אתה אמרה, לא היית מביא לי סלגרמה רעה, נער
טוב אתה, כחואניטו שלי הקט בחיותו נער, אכול עוד
סוכריות, אמרה ושיללה את הנער לקחת עוד סוכריות.

הומר היה יושב ולעס את הסוכרית היבשה, בעור
האשה המכסיקנית מדברת. — אלו הן סוכריות מתוצרת
בית, אמרה, מקאקטוס הן עשויות, הכיניות אותן בשי
ביל חואניטו שלי, כשיבוא הביתה, אך אתה אכול לך
מהן. גם אתה נערי שלי.

כאן התחילה מתוספת פתאים, כשהיא מתאפקת בכל
כוחה, כאילו היתה מתביישת לבכות, הומר ביקש לקום
ולרוץ, אך בלבו ידע כי ישאר כאן עד סוף ימיו, פשוט לא
סבור היה בלבו, כי ישאר כאן עד סוף ימיו. פשוט לא
ידע מה מעשה אחר יעשה כדי לגרוע מאסונה של האשה
האומללה. ואילו ביקשה ממנו לבוא במקום בנה לא היה
מסוגל לסרב לה, משום שלא היה יודע כיצד מסרבים
לה. קם ועמד על רגליו, כאילו אמר לתקן בעמידה מה
שאני ניתן עוד לחייו, ואחר כך הבחין באיילות שבכי
וזנחו זו ומבוכתו גדלה. בלבו היה אומר וחוזר ואומר:
ובי מה אוכל לעשות? ובי מה, לעזאזל, אוכל אני לע-
שות? והלא אינני אלא שליח.

פתאים נטלה אותו האשה בזרועותיו ואמרה: — נערי
הקטן, נערי הקטן!

משום מה הרגיש הנער בחילה בכל דמו וחשב שיהיה
אנוס להקיא, אך כי לא ידע למה ומדוע. כל זה העלימו
עלבו צורב, ולא משום שלא סבל את האשה, או את
מישהו אחר, אלא משום שהמקרה שאונה לה היה לא-
צודק כלבך, מלא כעור כל כך, שהרגיש הרגשת בחילה
ולא ידע אם יאבה פעם לבחור בחיים ולהמשיך בהם.

— ועתה בוא, אמרה האשה, ושב לך כאן, הוא בור
שיבה איתו על כסא ועמדה עליו. — תנני נא להסתכל
בך, אמרה. היא הסתכלה בו מזוהרות, והנער, שהרגיש
בחילה בכל פנימיותו לא יכול לזוז ממקומו. לא הרגיש
לא אהבה ולא שנאה, אלא משהו דומה מאד לבחילה,
ובו בזמן נכמרו רחמיו מאד, ולא בלבו על האשה המסי-
כנה, אלא על כל הקיום ועל הדרך המנוחשת של סבלם
ומותם. ראה אותה ראתה מוקדמה במהלך-הזמנים והנה
היא אשה יפהפיה, היושבת ליד עריסת בנה-תינוקה.
ראה אותה שמה עיניה ביצור אנושי מרהים זה, נטילי
דבר ונטולייש, וכולו מלא עולם העתיד לבוא. ראה אר
תה מנעצת את העריסה ושמע אותה שרה לילדה שירי
ערש, ועתה, אמר לעצמו, הכישה בה וראה.

לפתע-פתאום היה רכוב על אפניו והיה גולש מהר
במורד הרחוב האפל ועיניו זולגות דמעות ופיו מלחש
אלות טרופות של עיליימים.

כשהזרז ונכנס למשרד-הסלגרף פסקו הדמעות, אך כל
שאר הדברים רק זה התחילו, והוא ידע כי אין לעצור

בהם. — שאם לא כן, גם אני עצמי חשוב כמות, אמר
בקול, כאילו היה מדבר באוזני מישהו, ששמיעתו לקויה.
ו.

הומר ישב ליד השולחן מול מר גרוגאן. חוטי-הטי-
לגרף היו דוממים עכשיו, אך פתאום התחילה תיבת
הסלגרף מטרטרת. הומר ממתין עד שמר גרוגאן ייענה
לקריאה, אך מר גרוגאן לא נענה. אותה שעה קם הומר
ורץ סביב השולחן.

— מר גרוגאן, אמר, קוראים לך, הוא טילטל את
האיש, אך טילטלו ברוך, — מר גרוגאן, אמר, קומה!
קומה!

הומר רץ אל כדחמים ומילא ספל של גייר. חזר ורץ
אל הטלגרפיסטן הזקן, אך חשש למלא את ההוראות
שניתנו לו. העמיד את הספל על השולחן וחזר וטילטל
את מר גרוגאן בשנית.

— מר גרוגאן, אמר, קומה, התעוררה נא, קוראים לך!
הומר התיו מן הספל על פני הטלגרפיסטן. מר גרוגאן
זקף ראשו ברתיעה, פקח עיניו, העיף עין על הומר,
הטה אוזן לתיבת-הסלגרף ונענה לקריאה.

— יפה עשית, נערי, אמר, אל תדאג לי ואל תחשוש,
כך בדיוק היית צריך לעשות.

מר גרוגאן עיכב לרגע את הטלגרפיסטן שבקצהו הא-
חד של החוט והתחיל לוגם מן הקפה. — תחילה, אמר,
תתיו עלי מים קרים ואחר-כך תביא לי את הקפה השחור.
— כן אדוני, אישר הומר. — כלום סלגרמה חשובה
היא זו?

— לא, השיב מר גרוגאן, לא חשובה לחלוטין. עסקים.
צבירת-כסף. אגרת לילה. לא תצטרך להמציא לידי כע-
לית הלילה. לא חשובה לחלוטין, אך בשבילי חשוב מאד
שאקבלנה.

מעתה הרים קולו, כי נתעורר האיש מתרדמתו ונת-
אישש.

— זה שנים שהיו רוצים כי אעבור לפנסיה, צעק. הם
רוצים, קרא בכוח, — להעמיד בכל קרן זווית את המכר-
נות הללו שהם ממציאים, את המולטיפלכסים ואת הטי-
לטיפים. מכונות במקום בני-אדם! עכשיו דיבר ברוך,
כמי שמדבר אל עצמו, או באוזני הבריות שביקשו לעקרו
ממקומו בעולם הזה. — לא הייתי יודע מה לעשות בך,
אילמלא עבדתי זה. אני מניח כי הייתי מת תוך שבוע.
כל ימי-חיי עבדתי ואין בדעתי לחזול מזה עתה.

— כן אדוני, אמר הומר.
גרוגאן הוסיף:

— יודע אני בך, נערי, שאני יכול לסמוך עליך, שהע-
זר לי, משום שעזר עזרת לי זאת הפעם, תודתי לך,
נערי, הוא צילצל. מיד באה התשובה והוא התחיל מעתיק
את הסלגרמה במכונת-כתיבה, ואולם חוץ כדי כתיבה, די
בר בגאון ובעוז, שגרם להומר הנאה מרובה. — אחי
הם מנסים לסלק מתפקידי! קרא בקול, והלא אני הייתי
הטלגרפיסטן המחיר ביותר שבעולם. מהיר מול-לנסקי

הייתי, הן במסירה והן בקבלה, וללא כל שגאות. וילי גרוגאן, הטלגרפיסטים בעולם כולו מכירים שם זה. יודי עים הם, כי וילי גרוגאן היה הטוב שבכולם! הוא נשחיתק וחייך אל הדור, זה הנער משכונות העוני, שבא אמש לעבוד, ובזמן הנכון בא.

— שירה לי עוד שיר, נערי, אמר, כי גם אתה וגם אני עודנו בחיים.

והומר פתח מיד בשיר.

ז.

(המשך יבוא)

ל מ ו ס ת !

כבר מזמן אבד כלח על המיטרא, כי "משהו רקוב במדינת דומרק". דומרק היא כיום אחת הארצות התרבותיות והמנומסות ביותר בעולם. על כך יעיד גם היחס האדיב הקיים בין אספן הבולים לבין סקיד הדואר במדינה סקנדינבית סימפוטית זו, יחס שממנו נוכל ללמוד.

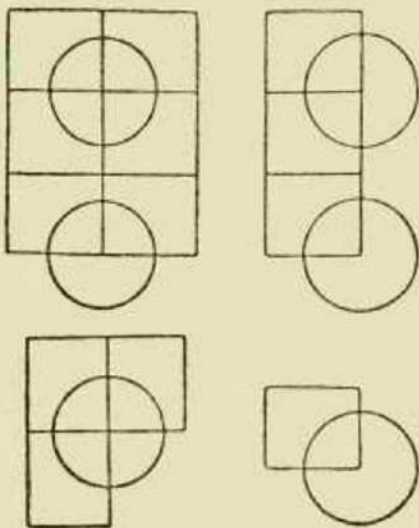
האספנים הדאניים נוהגים להדביק פתק בצי בע וחרוד על המעטפות הנשואות בולים בשביל בולאים בחוץ לארץ. פתק זה מכסה את הבול לים וכשפסקי הדואר הדאני בא להחתים את הבולים, הרי עליו להפוך את הפתק, וכאן מתגלה לפניו כל תורת ההחתמה על רגל אחת:

הציורים המופיעים מעבר לדף מלמדים אותו דיוק כיצד להחתים בול בודד, פס של בולים אחדים או צמדות זווית, בצורה הרצויה ביותר לאספן.

המכתבים שהגיעו מדומרק מוכיחים כי אמי גם מתיחס הדואר בכבוד ראש לבקשת הבולאי בבחינת "זה נהנה וזה לא חסר"!

הפתק נושא, מצדו השני כלומר, הצד שבו נפגש סקיד הדואר תחילה, את הכתובת: "נא להחתים את הבולים לצרכי אספנות. ראה מעי בר לדף".

אכן, מנהג שבהחלס כדאי לחקותו. רצוי שאר נודות הבולאים בארץ תיטולנה את היוזמה בידיהן, תדפסנה פתקים כאלה ותפצנה אותם בקרב החברים ונקוה שגם דואר ישראל ישתף פעולה. מספרות הבולאים — הביא לבית הדפוס יצחק כהן

זוטות

קצרים הוכנס לא מכבר לשירות במצרים. המשדר הוא דראפקי של 140 ק"ו ומצויד במשושה כלי-כוננית. שדות פוטו-טלגרף בגרמניה. בתערוכה של "בוק ותחי" בורה בגרמניה המתקיימת עתה במינכן, עיר הבירה של בווריה, הוקם שירות פוטו-טלגרפי המעביר תמונות, בתעריפים מוזלים, עד גודל 234 ס"מ מרובע. שירות זה מאפשר העברת תצלומי תצוגות מן התערוכה למתעני ימים במקומות שונים בעולם.

דוד בשנות אלפים לפני הספירה. כתובת היסטורית,

שיטת מידול חזשה. דיר ארמסטרונג, אחד מחלוצי מיי דול התכף, פיתח, בשיתוף פעולה עם מספר מהנדסים, שיטת מידול חדשה, שעל פיה התאפשר העברת 3 סיגר גלים בפס אחד שעד כה העביר סיגל אחד בלבד. לפי שיטה זו, משתמשים בתתי-נושאים אשר במקלט נתונים לגלוי (דימודולציה) הדרגתי בהתאם לסיגל שבו מעוני ינים. יש לציין כי כל הנסיונות בשטח זה שקדמו לעי בודתי של ארמסטרונג העלו חרס.

שזור בגלים קצרים במצרים. המשדר הראשון לגלים

לחוכניות טלוויזיה, אשר בהם הסרט מונע במהירות גדולה מאוד (2.5 מטרים בשניה) כדי לאפשר את רישום רוחב הפס הגדול בן 4 מגאסיקל לשניה.

להקלטת הקול דרוש רוחב פס קטן (עד 10 קילוסיקל לשניה בקירוב) לעומת זאת דורשת תמונה טלוויזית מסירת פרטים רבים שהקלטתם כרוכה ברוחב פס גדול כנ"ל. מהירות הפס הנע היא מידה לעדינות רישומם של פרטי הסינל.

לקט ידיעות

על המתרחש בדואר ישראל

בחודש מאי הוצא ספר טלפון עברי מיוחד למנויי תל אביב. הקריה וצהלה.

ביום 1.5.53 נפתח שירות טלפון אלחוטי לפורטוגל באמצעות פריס.

ביום 1.5.53 הונגה שירות מברקים באמצעות הטלפון בין ירושלים—יפו—חיפה—ת"א.

ביום 4.5.53 הוכנס לשירות נושא טלפרינטרים בן 7 אפיקים בין ת"א וירושלים.

ביום 5.6.53 נפתח בצפון ת"א מרכז טלפונים אבטור מטי חדש בקיבול של 7000 קו.

ביום 19.6.53 הונגה שירות אינפורמטיבי לתורנות בבתי מרקחת, מרפאות ורופאים בירושלים, חיפה תל אביב, יפו, הקריה, בני ברק, בת ים, חולון ורמת גן.

ביום 1.7.53 נפתח שירות טלפון אלחוטי עם אוקינה (שבאוקינוס השקט) ועם ג'ורסאונדלנד באמצעות ג'ו יורק.

ביום 1.7.53 נפתח שירות טלפון אלחוטי עם ארגנטינה באמצעות לונדון.

ביום 1.7.53 נפתח סניף דואר בבנין הועד הפועל של ההסתדרות.

ביום 5.7.53 נפתחה סוכנות דואר סוג ג' בכפר ירוחם.

ביום 7.7.53 נפתחה סוכנות דואר סוג ג' במעברת כפר ירוחם.

ביום 7.7.53 נפתח סניף דואר מיוחד בבנין מגן-דוד אדום בתל אביב.

ביום 16.7.53 נפתח סניף דואר מיוחד לרגל עריכת הועידה הארצית של מוסד זה.

ביום 20.7.53 נפתח שירות טלפון אלחוטי עם ארגנטינה באמצעות לונדון.

ביום 23.7.53 נפתחה סוכנות דואר סוג ג' במושב אביחיל.

ביום 28.7.53 נפתח סניף דואר מיוחד בבי"ח ע"ש א. קפלן ליד רחובות.

ביום 7.7.53 הפך סניף הדואר בשער העליה לסוכנות דואר סוג ג'.

שנמצאה בעיר תבאי, בירת מצרים בממלכה התיכונה הקדומה, מספרת על אב המנסה לשלד את בנו לא לבחור במקצוע של רץ שמתפקידו היה להעביר אגרות וחדשות ממקום למקום, כי, טען האב, כל רץ קובע את צוואתו לפני צאתו להפקיד. מאחר שהארייות אורבים בדרכים ולא פעם טורפים את הרצים.

אכן נשתנו תנאי חייו של דורר במרוצת הזמן.

גילוי זיפן באמצעות פקסימיל. מאז הגחיגו שירות פקסימיל, הנקרא אינטראפקס, בבנקים הגדולים באמריקה הפך זיפן המחאות עברה רבת סכנות.

לפני שבועות מספר נכנס אדם, לאחד הסניפים בבנק גדול בניו יורק ובקש לפרוע שק. היות והקופאי לא הכיר את הלקוח אישית, ביקש מתוך שיגרה תמונה פקסימילית של חתימתו האורגינלית מן הבנק המרכזי.

התשובה שנתקבלה על מכונת האינטראפקס תוך שני יות מספר הראתה כי החתימות לא היו זהות. פעולה זו היתה כה מהירה שהזיפן לא הספיק לעמוד על הסכנה וכשניסה לברוח היה כבר מאוחר.

שפת בינלאומית חדשה לשירות הבזק האווירי. החברה למחקר חינוכי שבארה"ב עיבדה הצעה של מלון אנגלי בן 800 מלה שבצורתו אפשר למסור כל הודעה העלולה להתבקש בשירות הנ"ל. המלים נבחרו ע"פ צלצולן הב"ד דור בתוך רעש, והן קלות ללימוד ולמבטא, כי בכונת הממציאים להפוך לשון זו ללשון בינלאומית.

שיא בהתקנת טלפונים. איי הוואי, שבאוקינוס השקט, יכולים להתנאות בשיא בשטח הטלפוניה. תוך 7 שנים הועלה מספר הטלפונים באיים מ-50,000 ל-120,000. הינו עליה של 140%. מספר זה מתחלק לששה איים ובין ארבע חברות פרטיות שהשקיעו בביצוע התכנית כ-5 מיליון דולר.

באותו פרק זמן עלה מספר הטלפונים בארה"ב ב-72%.

תרנים חדשים להעברת כח בסתח גבוה פותחו בגרמניה. תרנים אלה מורכבים מצינורות מרובעים מטולאים בטון. לראשונה השתמשה בשיטה זו חברת בראון-בוהרי, וחברות שווייצריות, גרמניות ואחרות המשיכו בפיתוח שיטה זו שהביאה לידי יצירת מבנה בעל חוזק רב תוך העלאה קטנה מאוד בהוצאות.

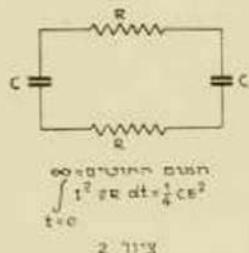
חינוך ע"י חיבור. מעבדות "בל" פתחו מכשיר טלפון המגיב על צליל מספרים היוצא מפי המדבר בטלפון וכך יוצר את החיבור המבוקש. המכשיר טעון עדיין שיפור ודורש התאמה מיוחדת לכל קו. יתכן שמכשיר זה יביא באחד הימים במקום החיווי המכני.

הקלטת תכניות טלוויזיה על פני סרט זגניטי. תעשיות הטלוויזיה בארצות הברית מפתחות עתה מכשירי הקלטה

פתרון לחידה בגליון 2-3

אשר תוך הונחת הפסדי החמום, יתקיימו לעולם. נוכל להגיד גם כי הנדנודים יוצרים קרינה אשר לאטה הורסת את הנדנודים עד שלבסוף משתרר שווי המשקל המבוקש — שעור האנרגיה החסר שמש לכסוי האנרגיה של הקרינה!

ב. נוכל גם להניח את האינדוקטיביות ובמקומה להביא בחשבון את התנגדות החושים. תהיה התנגדות החושים אף הקטנה ביותר, הרי אפשר להוכיח כי הפסד החום בדיוק מכסה את גרעון האנרגיה, מבלי לבצע

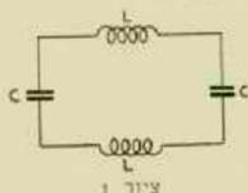

את החשבון המעשי הרי ברור כי במדה שההתנגדות קטנה יותר גדול יותר הזרם ההתחלתי ויחד אתו גם ההספק. אמנם תהליך האזון מתגשם ביתר מהירות, אך הפסד החם מהיר יותר. (הציור רומז על בצוע ההוכחה מבלי שזו נדרשה בפתרון השאלה).

משאלה זו אנו למדים כי עלינו לנהוג בזהירות בפתרון שאלות פסיקאיות ואסור לנו להניח הנחות שאר ינאן מהאימות למעשה.

האנרגיה של קונדנסטור טעון (בעל מתח E וולט) היא $\frac{1}{2} C E^2$. אחרי חבור קונדנסטור שני, בעל אותו הקבול, חסר מתח, אל הדקי הקונדנסטור הראשון מתחלק המטען, אשר אינו יכול להעלם, במדה שזה בין שני הקונדנסטורים ולכן נותרת אנרגיה בשעור $2 \cdot \frac{1}{2} C \left(\frac{E}{2}\right)^2$ כי מחצית המטען על פני קבול C נותרת מחצית המתח $\frac{E}{2}$.

השאלה היא מה קרה למחצית האנרגיה בשעור $\frac{1}{4} C E^2$ אשר חסרה במאון הסופי. הטעות בשא ה היא ההנחה כי חוטי החבור הנם חסרי כל התנגדות ואינדוקטיביות. כאשר מביאים בחשבון את אחד הגדלים האלה, יהיה הוא אף הקטן ביותר, הרי מיד נוכחים כי הדבר מסביר את הפרדוקס שבשאלה. א. חוטי החבור הנם בעלי אורך מסוים ולכן יוצר כל זרם בהם שדה מגנטי בסביבתם, למעשה לפנינו, במקרה זה, מעגל נדנודים חסר הפסדים ומצב שווי המשקל, אשר הונח בשאלה, לא ישתרר לעולם.

$$\frac{1}{2\pi \sqrt{2 L \cdot \frac{C}{2}}} = \frac{1}{2\pi \sqrt{LC}}$$

נוצרים נדנודים בהכפ

מפה ושם...

— ליקוטים —

ש. מ. ואל

עולה עשרה פרנקים המלה, ואילו מניו יורק ללונדון 26 פרנקים. מלה מלונדון למוסקבה עולה 16 פרנקים. אולם ממוסקבה ללונדון — 41 פרנקים. מטהרן לסוקו — 49 פרנקים, ואילו ממוסקו לטהרן — 74 פרנקים. מברק מפרס לעירק עולה כסלים מאשר מעירק לפרס.

מברק מסינגפור ללונדון אינו עולה אלא 4 פרנקים המלה, אולם מסינגפור לפאריס — 41 פרנקים. מחיר שיחה טלפונית מדאקאר ללונדון עולה פי שלוש מאשר מחיר אותה השיחה מדאקאר לפאריס, אבל אפשר לחסוך את מחצית המחיר, אם השיחה הזאת תתנהל דרך פאריס. פראנסיס ויליאמס תובע הסדר של תעריפי הדואר, וביחוד תעריפי המברקים ושיחות הטלפון.

(חרות)

א. אינסקו יוצאת למלחמה נגד תעריפי הדואר אין לך דבר יותר חסר הגיון מתעריפי המברקים בעיני לם. תגלית זו נעשתה על ידי פראנסיס ויליאמס, מחברה של חוברת אשר הוצאה זה עתה על ידי "אינסקו" בדבר "העברת ידיעות". מסקנותיה של חוברת זו הן, כי המחיר רים הגבוהים של המברקים מארץ אחת למשניה גורמים, שאין העתונות יכולה להקדיש ידיעות מחוץ לארץ את כל תשומת הלב שהן ראיות לה. כך למשל לא היו בשנת 1950 בכל פרס יותר מחמשה סופרי חוץ מקצועיים. הסיבה היא, שמשלוח מלה אחת מטהרן ללונדון עולה 224 פרנקים צרפתיים. תעריף המברקים בין הארצות השונות משתנה בצורה שאין למצוא לה כל הסבר. מברק מלונדון לניו יורק

ב. מכתב ל"מלך התימנים"

מדה רבה של כושר-התמצאות הוכיחו פקירי הדואר באחת ממושיבות הדרום, שעה שהצליחו להמציא לתעוררתו מכתב שנשלח לפי הכתובת: "רחמים מלך התימנים או מלך המעברות, כאן..."

המכתב, שהיה כתוב בכתב-יד מסולסל ופתח בראשי תיבות ובציטוט פסוקים מעניינדיקא ומפרשת השבוע "ואתחנן", הביע תחנונים ל"רחמים, אשר כשמו כן לבו" לעשות משהו לרחותם של יושבי המעברה מסמיה ב". "ובנכות זה יחזירו לו מן השמים את שמחתו שאבדה ממנו בימי ההפגזות בירושלים עיר קדשנו תבנה ות" כונן..."

פקיד הדואר נזכר כי בהצגת "העיר הזאת" ב"אהל" מופיע סעדיה דאמארי, ששמו במחזה רחמים, ואשר אש"ת, שסחה, נהרגת באחת ההפגזות. לכן העביר את המכתב לתיאטרון "אהל", על שם סעדיה, שמעתה כינויו הוא "מלך התימנים ומלך המעברות".

(מעריב)

ג. בקיאותה של טלפוניסטית

חייגתי את המספר אפס וביקשתי מהמודיעין לומר לי את מספר הטלפון של העתון "אומר". לחלן הדושיח שהתקיים ביני לבין הטלפוניסטית אשר על האפס.

— איזה עתון אמרת?

— "אומר", עתון יומי מנוקד.

— (אחרי דומיה ממושכת) אתה מתכוון ל"עומר לצרכן"?

— אמרתי לך שזה עתון.

— נו, בסדר. עתון "עומר לצרכן".

— התכונתי ל"אומר" אחר.

— סלחי לי, גברתי, באיוו אות את מחפשת אימ?

— (בצחוק) זה בסדר. חיפשתי איפה שצריך לחפש.

— אולי בכליזאת תאמרי לי ?

— באית עי"ן.

— תתפלאי לשמוע, שזה אל"ף.

— אל"ף ? באמת, נכון, ייחזק.

— נו ?

— אני מצטערת, גם באל"ף אין דבר כזה בשם "אומר".

עד כאן השיחה המעניינת. לבסוף השגתי את העתון ומצאתי בו את מספר הטלפון.

(הדור)

ד. טלפוניסטית חשמלית

אודרי מיטיבה להבין, ואם מדברים אליה ופהיפה, היא אף קורצת בעינה החשמלית. כי אודרי היא מכשיר עזר שהומצא ע"י חברת-הטלפונים "בל" בניו-יורק, והיא מקשרת קשר-טלפוני לא באמצעות חיוג, כי אם מתוך "שמיעה". די לאדם ליטול לידו את שפופרת הטלפון ולהכריז את המספר הדרוש לו, ואודרי מקשרת אותו. אלא שאודרי עוזנת צעירה לימים, והיא יודעת רק מספר מצומצם של מלים. מייצרות בטוחים כי לא יעבור

זמן רב ואודרי תוכל להשתלט על הרכב עשיר כל כך של ספרות, עד שתקשר אורזים שלמים של קווי-טלפון — באמצעות השמיעה.

(ידיעות אחרונות)

ה. בחורות אלחוטאיות

בנורבגיה סבלו בתריהספר הימיים ממחסור רציני בחניכי אלחוט, עד אשר נמצאו נערות רבות שהגישו מועמדותן ללימוד המקצוע. האלחוטאיות זוכות להצלחה רבה בעבודתן באניות.

ו. אורח אמריקאי טילגרף לאשתו, שיצאה לחופשה, וביקש לשלוח לו מיד את המפתח לחיבת-הדואר, שהיא לקחה עמה בטעות.

האשה שלחה לו מיד את המפתח בתוך מעטפת-דואר רגילה...

(דבר)

ז. העצלן ליד הטלפון

מיכאל בראון בן ה-10 מטלפן אל המורה ואומר: "מרת לוי, שלום ! מיכאל בראון חולה מאד ושיכב במי" טה ולכן אינו יכול לבוא היום לבית-הספר".

"צר לי מאד ! — עונה המורה באדיבות — אך מי ליד הטלפון ?"

"מדבר אבא שלי"...

(דבר)

ח. בול ההתיישבות היהודית בארה"ב

63 מחברי הקונגרס האמריקאי הודיעו למשרד הדואר האמריקאי על תמיכתם בהצעה להוצאת בול זכרון בשנה הבאה לכבוד מלאת 300 שנה להתיישבות יהודים בשטחי ארה"ב כיום.

דוד ברנשטיין, מנהל ועדת היובל, אמר כי חברים אחרים של הקונגרס יוסיפו אף הם את תמיכתם להצעה זו. חבר בית הנבחרים פרנקלין רוזבלט מצויזורק אמר, כי "זהו יובל אמריקאי בעל משמעות חשובה, לא רק לח" משת מיליון האמריקאים בני הדת והמסורת היהודית, אלא לכל האמריקאים המכירים בתרומות החשובות לעצמיתנו ורווחתנו שנעשו על ידי העדה היהודית במשך שלוש מאות השנים האחרונות, וההולכות ונעשות בהווה מדי יום ביומו".

(דבר)

ט. צרפת ללא דואר

הדואר בצרפת

עם פרוץ השביתה הכללית בדואר ובשרותי הטלפון וה" טלגרף בצרפת הביא עתון צרפתי כמה עובדות סטטיס" טיות מעניינות על הדואר בצרפת. משרד הדואר מעסיק מאתיים ועשרים אלף פקידים, שהם החלק החמישי ממס" פר הפקידים הכללי המשרתים את המדינה, בשרות האזרחי. מספר עצום זה של פקידים עובד בשמונה עשר אלף משרדי דואר ברחבי צרפת ובמדינות הצרפתיות מעבר לים.

שלושת העקרונות בשרות הדואר הם : מהירות, קבד

הגיע לשלוש מאות וחמישים מיליון פראנק, ובשנת 1952 הגיע הסכום לארבעה מאות מיליון פראנק. ובשרות להמ"אאות-דואר מגיעים סכומים עצומים ההולכים וגדלים מדי שנה בשנה.

טלפון

השרות הטלפוני של צרפת משרת מיליון וחמש מאות וחמישים אלף מינויים. מספר השיחות היומיות מגיעות לששה (6) מיליון. שרות הטלפון איננו יכול להיות גאה בהישגים מיוחדים. הטלפון בצרפת מהווה נושא לבקורת חריפה, בעיקר מצד התיירים והסוחרים האמריקאים ואלה ממדינות אחרות. אבל הדואר עושה מאמצים רבים לתקן את השרות הזה ולהעמידו על דרגה מתאימה.

טלגרף

אם כי הטלפון הבינ-עירוני והבינ-ארצי הוא מתחרה גדול לשרות המברקים, אין שרות המברקים נוסל בערכו. מברקים בתוך צרפת מגיעים לתעודתם שעה לאחר שנשלחו.

(חרות)

עזת ובטחון. כדי לאפשר לדואר שרות מהיר, הועמד לשירותו "צבא" על גלגלים, המחלק את המכתבים והחבילות בעזרת אופנועים ומכוניות. בשנת 1952 נסעו המכוניות של הדואר ארבעים ושניים (42) מיליון קילומטר, והו מרחק פי אלף (1000) מסבוב כדור הארץ. באותה שנה הועבר ע"י דואר האוויר אלפי אלפי וחמש מאות טון אל ארצות חוץ, וחמישים ושלושה אלף טון בתוך צרפת עצמה.

הדואר הצרפתי גאה על העובדות הללו: בשנת 1949 נאבדו: (א) מכתב באחריות אחד על כל ארבעה מאות אלף שהועברו לתעודתם.

(ב) חבילה אחת על כל ארבעת אלפים שנשלחו. ובשנת 1952 הושג הישג עצום, הדואר הצרפתי לא אבד יותר ממכתב באחריות אחד ממיליון שלוש מאות אלף מכתבים באחריות שעברו דרכו. וחבילה אחת לששה עשר אלף וחמש מאות חבילות שהעביר.

שירותי ההעברות הכספיות בדואר

השירות להעברות כספיות קיים בדואר הצרפתי מאז 1817. הסכום הכללי של ההעברות הכספיות בשנת 1949

מתוך "קצרת אגוזים" מאת ד. סדן

לקט מאת ש. ח. ט.

מעשה בנשיא ישראל ובראש ממשלתו שישבו וסעדו יחד. בא שליח מבית הדואר והגיש להם מכתב שהיה מיועד ל"גדול היהודים בישראל" סירב הנשיא לפתוח את המכתב באמרו: — לראש הממשלה הוא מיועד. סירב ראש הממשלה לקבלו בטענה כי לנשיא ישראל הוא מיועד. חזר המכתב לדואר, הועבר לת.ד.ג. שם פתחוהו ובו כתוב לאמור: לידורי הוקר חנא...

...

מעשה ביהודי זקן שטרם כל הטרדות לבוא לפני לגין, וכשבא לפניו אמר: — זקנתי ורציתי לפני בוא יומי

לדבר עם בני משפחתי שהמה מחוץ לברית המועצות. — אורחי ארצנו אסורים ביציאה אל מחוצה לה. אמר הזקן:

— אם אין אתה מתיר לי לצאת מחוצה לארצנו, כדי לדבר עם בני משפחתי, התיירני לדבר עמהם בטלפון. — אורחי ארצנו אסורים בשיחת טלפון מחוצה לה. — כי נשבעתי, כי לא אומר אלא מלה אחת בלבד. קרא לגין לטרוצקי וסיפר לו כל אותו מעשה ושאל: אמר לגין:

— ומה דעתך אתה? פנה טרוצקי לזקן ושאל: — שמע נא דודי, באיוו לשון אתה מתכוון לאמר אותה מלה? — מה פרוש, בלשונך, אידיש. התגרד טרוצקי ואמר:

— לא טוב, דודי, אידיש שלך אינה אלא גרמנית מקול-קול ואילו גרמנית דרכה שאפשר להרכיב בה מלה אחת ממילים הרבה, דהיינו שמסמיכים כמה וכמה שמות עצם לשם עצם אחד וכולם מצטרפים למלה אחת בלבד. אמר הזקן:

— מלה שאומר לא זו בלבד שתהא בה תיבה אחת אלא אותה תיבה תהא בה הברה אחת. אמר לגין:

— דואה אני כי הזקן משאלתו מינימלית, נרשה לו ונראה מה ניתן לכלול במלה אחת בת הברה אחת.

אמר והומין בעצמו את מספר הטלפון של משפחת הזקן מחוצה לארץ, הגיש לו את השפופרת ואמר: — ב טובאריש'ן זקן, אמור את שלך:

נטל הזקן את השמפורת וקרא לתוכה קריאה ממור
שבת : — גוואלד !

* * *

המלבי"ם נשאל לענין תקנת רבינו גרשום מאיר
הגולה על איסור פתיחת מכתב וקריאתו :

— ומה דין התקנה בימינו, שנהגים מכתבים גלויים
ופתוחים ?

— כבר אמרה הגמרא : על הפתיחה הוא חייב, על
הקריאה לא כל שכן... (*)

— יעקב, מה עשית במכתב שלי ?

— מסרתי אותו בדואר, אדוני.

— וכי לא שמת לב שלא היתה עליו כל כתובת ?

— כן אדוני, אבל חשבתי שלא רצית לגלות למי הנך
כותב.

(*) והוא משחק מלים במאמר הגמרא לענין "כי יפתח
איש בור" שאמרה הגמרא : על הפתיחה הוא חייב על
הקריאה לא כל שכן (בבא קמא בא, ע"א).

שמעתי ורשמתי...

מובא לדפוס ע"י

ש. אישלאה

בו הוא מבקש להאריך את חופשתו ושעמו עמו : היה
זה לפני הימים הנוראים והציעו לו להיות שליח ציבור
באחד מבתי הכנסת של ניו יורק בשכר של 2000 דולר
שבין ותקילין. הפקיד שואל : האם מותר לעובד מדינת
בישראל לוותר על תזדמנות בלתי חוזרת כזאת ? אולם
חרד הוא באיזה "שער" יוכל להעביר את כספו זה
בחזרו ארצה. (מפי הממונה עליו)

עובד דואר מוכשר לכל ; וכבר אמר בזמנו ניקולאי
הראשון, הצאר של כל הרוסים, שאם יבואו ויאמרו לי
שהודי הפך מינקת יאמין גם בואת.

אחד העובדים בלשכתי המטפל בעניני משק גודע לו
על דודה באמריקה ; מבין שדודה באמריקה קוסמת
לכל השתדל לקבל חופשה, כדי שיוכל לבקרה ואמנם
קבל את מבוקשו ויצא לדרכו. לימים הגיע ממנו מכתב

הידעת... ?

(לקט חדשות מעולם הדואר)

ש. א—י

מצריות ?

... כי חברה בלגית הגישה לממשלת מצרים את הה'
צעה הבאה : תוך חמש שנים מתחייבת החברה להתקין
44 אלף טלפונים בקהיר. עם גמר העבודה היא תקבל
30% מערך העבודה והגותר בארבעה תשלומים שנתיים ?

... כי הכנסות הדואר במצרים עלו בשנה האחרונה
ל-1.700.000 לירות מצריות וההוצאות הגיעו ל-1.250.000
לירות ?

... כי תכנית הפיתוח של שירותי הטלפון במצרים
שהוגשה לממשלה תעלה יותר משלושה מיליונים לירות

מכתבים למערכת

לכ"ב מערכת "דואר"

ח. ג.

התקדם במדה רבה הן בצידו והן בדיוור למרות שמצב הדיוור בדואר-החבילות אינו מניח את הדעת ודורש שיפור. מר ברנשטיין מודה בהמשך מאמרו כי האדם, הציור והדואר הם הקובעים את פיריון העבודה בייצור. מאמין אני כי לא פעם עבר מר ברנשטיין את מחסן הרכבת ברח' יהודה הלוי אשר שימש בזמן הבריטים מחסן לסחורות אשר גנו פה ובתוכו צמודים ודחוקים כל היום עובדים, פקידים ועובדי מכס, בעבודה מפרכת ומאומצת, בתנאים סיטריים גרועים, עם שריקת קטרים וחדירת אדים סמיכים, וריחות צחנה אשר מקהים את חושי העובדים. קור, טחב וריחות קרות בחורף, ובקיץ חום ומחנק. זה פוגע ביכולתו ובריאותו של העובד. לא פעם הוזהרו ותובחלו ועד העובדים והנהלה לשם תיקון המצב, הנורם לעתים ליחסים מתוחים בין העובדים למי מונים עליהם.

"יתכן ולמר ברנשטיין פתרון גם לשאלה זו ובדואר נשמח כולנו לשמוע מהו.

בב"ח

נתן פוזנר

לכבוד מערכת "דואר"

ח. ג.

קראתי בתמהון רב את הדברים שנאמרו בחוברת תמוז חש"ג מספר 4, כי הכבלים בסכום של 2,000,000 דולר הונחו בתלאיביב ע"י עובדי הדואר, בפיקוחו של מהנדס הספקים, ראה המאמר הראשי קטע "בצוע התכנית".

עובדי הדואר בתלאיביב לא ראו ולא שמעו על קיומו של מהנדס של הספקים בתלאיביב, ולא ידוע להם על כל "פקוח" מסוג זה.

אפשר להבין ולסלוח טעות של השמטת שם אדם אשר השקיע מרץ, מחשבה ועבודה במפעל, אולם לא מובן איך אפשר לדעת ולהודיע על תרומתו של אדם שלא היה ולא נברא.

אודה לכם באם תפרסמו דברים אלה במקום מתאים בחוברת הבאה, וזה לשם האמת גרידה, כי האכזבה שנגרמה לעובדים ע"י טעות זו לא ניתנת לתקון.

בב"ח

גד לביאון

תשובת המערכת :

המערכת מפרסמת בזה את מכתבו של ח' ג. לביאון כלשונו למרות הסגנון שבו נקט. ולגופו של ענין הננו מצטערים על שנשתרבה שורה שלא במקומה ועם כל אלה שנגרמה להם "אכזבה" ... לא ניתנת לתקון" הסלר-הח.

יתתי לו למר פקטה, מנהל בית הספר למכנאי בזק, על הצלחתו בהכנסה לרשת של בית הספר גם עובדי הנדסה ונעים לראות אנשים מכוגרים מטופלים בילדים ובדאגות רבות יושבים על ספסל הלימודים.

ברצוני להעיר על שיטת הלימודים ותכנם. ספר הלוי מודים אינו מתאים לעובדים לא בתכנון ולא בצורת הבית הנושא. יש אנשים המתקשים בבנין המשפט העברי או במבטא ולעומת זאת יש אנשים שהם בורים גמורים בדיעת הארץ ובתולדות עם ישראל. נודמן לי למלא את מקומה של אחת המורות בקורסים אלה ואחד מש"עורי ניתן ביום העצמאות. נשאלו שאלות בעניני היום והיו ששאלו מדוע חל יום העצמאות בתאריכים שונים והנה לפי השאלות צריך הייתי לנגוע גם בדיעת הארץ וכמובן בעניני לשון. השעורים עניינו את התלמידים והשתתפותם הייתה ערה ביותר.

מתוך נסיוני, חושבני שרצוי הוא לעבור לשיטת הנושאים על דברים אקטואליים בעולם בכלל ובחינוך בפרט ע"י השימוש בעתון "אומר" וגדמה לי שבדרך זו נצליח להחדיר ללבות האנשים את חיבת הארץ וידיעת הארץ בשלוב עם לימוד לשון הארץ.

נראה לי שחלק מן העבודה יכול להיעשות בכחות עצמיים בלי להיוקק לתקציב נוסף וע"י כך נשיג את המטרה שהיא העשרת אוצר הידיעות ומתוך כך גם יציר רת יחס חיובי של האנשים לחברה ולארץ.

בב"ח, י. אסלוביץ

ירושלים

לכ"ב מערכת "דואר"

ח. ג.

בשולי המאמר שפורסם ע"י ג. ברנשטיין על הנושא "יצור ופיריון עבודה" ב"דואר" מחדשי איר-סיון ש. ז. מס' 2-3 ראויים לתשומת לב, כמה השמטות ניכרות ובולטות לעין ודורשות פתרון ופתרון. נדמה לי כי מר ברנשטיין הציב לו למטרה לשרת את קולמוסו הש"ן ונזן ואיזמלו החד בתחומים מסוייגים ומצומצמים ולא לחרוג ממסגרת צרה ולהפנות דעתו ולבו לחלק של עבור עובדי-הדואר בלבד. בטוחני שמר ברנשטיין בסי ייורו הארוך לא פסח על אף אחד מאנפי הדואר של אמ" ריקה כגון דואר-חבילות אשר באמצעותו מניעים אלינו אלפי חבילות מדי חודש בחדשו. נכון הדבר : שאין אנו יכילים להשתתח עם אמריקה והדואר המפותח והמשוכלל שלה אבל אסור לנו להתבחס כי הדואר שלנו

מן ההווי

רושלים. מתוך 896 בעלי זכות בחירה בחרו 704 חברי היי
11 78.06 אחוז. ואלה שמות החברים שנבחרו:

פנחס פליגלר	רדיו :
יצחק פרידמן	ארטור בראון
טנגים :	צבי הגיג
(1) אברהם בן-מאיר	תנועה :
(2) יעקב קנטי	אברהם בכר
(3) אלישע שושי	שלמה ורדי
מנהלה :	אברהם חיות
זאב אלישיב	שמואל גייגר
שאויל גרינברג	יונה סבאג
אברהם כהן	מרדכי שפרינג
נסים מנחם	טנגים :
שלמה מרדס	(1) יחזקאל לוי
אנשל פרל	(2) נפתלי לוינשטיין
שלמה שטיינברג	הנדסה :
יצחק שרם	יהודה ביברשטיין
טנגים :	יוסף גליק
(1) אברהם סבן	יהודה כהן
(2) יוסף אלעזר	שמואל כהן
	אתרן מזרחי

...

הממונה על היגיונה מקצועית ובטחון בעבודה מטעם
הועד הפועל של הסתדרות העובדים מר ג. א. שדה הרי
צה במועדון המקצועי של עובדי התנועה בדואר על בטי
חון בעבודה ומסר מרשמי בעת בקורו באנגליה.

דוד בן פנחס וייסבול ז"ל

מעולם לא סמך על איש בעבודתו. ועד ימיו האחרון
גם היה עולה בעצמו על העמודים כדי לבדוק אם הכל
בסדר.

איש אשר ידע למלא חובתו בכל התנאים, כי למסור
רותו לא היה גבול.

לפני כשנה נודמנו לשיחה בטלפון לאחר הרבה שנים
שלא ראיתיו. וכששאלתי לשלומך, ענה: "כמעט שלא
נשתנה דבר, אם כי העמודים גבהו במקצת מאז..."

חבים ונערץ על כל מכיריו וידידיו. תלמיד חכם. איש
ההלצה והמליצה.

האיש הבריאי. בעל הטוף האתלטי כרע נפל ובאופן כה
מתאומי. ואנו, חסאנו שאת כל שבחיו אנו אומרים שלא
בפניה. אולם, מאוחר מדי.

זכרו לא ימוש מלבם של אלה שהכירוהו והוקירוהו
בשל מעשיו הטובים, בשל הפשטות שבאורח חייו ובשל
הידידות הרבה ששפעה ממנו.

תהי נפשו צרורה בצרור החיים הממשיכים לארוג את
הרשתות במקומות שבהם התחיל.

מ. ת.

ב-17 לילי התכנסו בחדרה בבית ההסתדרות 25 נציג
גים של ועדי העובדים של הדואר במושביות ובערי
השדה. הכנס שמע סקירה על הנעשה באיגוד עובדי המ
דינה מפי הח' אברמוב; נמסר דו"ח על פעולות
הנציגות הארצית של עובדי הדואר בערי השדה ובמו
שבית המונים 700 עובדים ועובדות.

כמו כן דן הכנס בשאלת שכר, דירוג, עבודה וארגון.
אחרי ויכוח של ארבע שעות רצופות הוחלט לצרף
לנציגות הקודמת עוד נציג חמישי מן הגליל המערבי.

הרכב הנציגות הוא:

ח' פרבר מראשון לציון. ח' בועז מנהריה.

ח' ביבס מגבעתיים. ח' חזן מראש פינה.

ח' שיץ מחדרה.

...

בישיבתה האחרונה דנה המזכירות הארצית של איגוד
עובדי המדינה בבעיות השכר.

המזכירות החליטה לתבוע מכל הגורמים לא להגל משא
ומתן נפרד על שנויים בשכר אלא באמצעות האיגוד בלי
בד. כן הוחלט לדרוש מן הועדה להתאמת השכר לסיים
את עבודתה עד ל-15 בספטמבר ש.ז.

כן דנה המזכירות בחוק השרות של עובדי המדינה.
הוחלט להתייצב בפני ועדת החוק שעל יד הועד הפועל
של הסתדרות העובדים ובפני ועדת העבודה בכנסת ולהי
ציע שנויים במספר סעיפים של החוק.

...

ביום 11.8.53 נתקיימו בחירות לוועד עובדי הדואר ביר

מראשוני עובדי הטלפון במחלקת התנועה לאחר הכר
בוש הבריטי מ-1920 ועד ימיו האחרון — י"ג אב
תשי"ג-1953. בן 57.

מירושלים עבר לעבוד במדבר, ובמקומות לא מיוש
בים ושוממים טוהה את חוטי הטלפון ושמר על הקשר
החשוב. אחר כך עבד ברחובות כקונן. שם דר באוהל
באחת החצרות ולא רצה להכנס לדירה בבית. ונראה
היה כאילו ממשיך הוא במסורת חיי המדבר.

מה גשם שוטף ורוח זלעפות כי יעכבו בעד מלתקן
את אשר זקוק לתקון. והיינו רואים אותו אז במגפי
הגומי הגבוהים בימי גשם, ובכובע קש מיוחד בצורת
מגדל שהיה לו לימי החמה: ולא היה חולץ את מגפיו
אלה עד השעות המאוחרות של הערב. "והלא צריך
להיות מוכן לכל מקרה קלקול גם בשעות הערב..."

היה אומר.
לפני כ-20 שנה הועבר לרמתיים כקונן אחראי באיזור

השרון.
איש "הגנה" מסור שהלך ראשון לכל מקום סכנה
ללא היסוס כל שהוא.

מותיקי הדואר

אליעזר דיסקין

התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום אחראי לתאי דואר
בדואר ירושלים.

יהודה סימה

התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום עוזר למנהל ענף
מקומי בתגדסה במחוז הצפון.

רפאל רופא

התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום עוזר לגזבר בדואר
ירושלים.

פתרון התשבץ חוברת 2-3 שהוגש ע"י י. עוזיאל

מאונך

1. מתלמד
2. של
3. האדמה
4. צבור
5. מברקה
6. ס. י. (מ. י. פרידמן)
7. חיים בן מנחם
8. ימים (מהמלה יאה)
9. נגר (נגר-טור)
10. אספן
11. הימאות
12. ריר
13. תהודה
14. בדוד
15. ק. מ. (ר"ת קנה מדה)
16. דנמי (דנמי-ת)
17. וקוס
18. זרם
19. סב (לס)

מאוזן

1. מ. ש. ה. ג.
2. מפל
3. חל אביבי
4. ג. י. (י. גליק)
5. דואר
6. פני
7. מאמריקה
8. רם
9. דסה (מאיר דסה)
10. מזהיר
11. מיון
12. בנת הדואר
13. מונקו
14. זן
15. וט
16. דמות
17. רח (ס-רח-ב)
18. דני הים
19. מ. מ. מ.

לפתורים ששה תשבצים ברישומות ינתן פרס והוא חתיר
מה חינוך של הורחון לתצו שנה.

